

Geografie, Planologie en Milieu

**Faculteit Managementwetenschappen
Radboud Universiteit Nijmegen**

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0439

© 2014 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen.....	5
Administratieve gegevens van de opleiding	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	5
Kwantitatieve gegevens over de opleiding	5
Samenstelling van de commissie.....	5
Werkwijze van de commissie.....	6
Samenvattend oordeel van de commissie.....	9
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	12
Bijlagen.....	29
Bijlage 1: Curricula vitae van de leden van de visitatiecommissie.....	31
Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader.....	33
Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties	39
Bijlage 4: Overzicht van het programma	41
Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleiding.....	43
Bijlage 6: Bezoekprogramma.....	47
Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	51
Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	53

Dit rapport is vastgesteld op 07-05-2014.

Rapport over de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleiding

Bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu

Naam van de opleiding:	Geografie, Planologie en Milieu
CROHO-nummer:	56947
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Het bezoek van de visitatiecommissie Geografie, Planologie en Milieu aan de Faculteit Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen vond plaats op 17 en 18 juni 2013.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Radboud Universiteit Nijmegen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleiding zijn opgenomen in Bijlage 5.

Samenstelling van de commissie

De beperkte opleidingsbeoordeling van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen maakt deel uit van de clusterbeoordeling Sociale Geografie en Planologie, waarvoor de commissie tevens een bezoek bracht aan Sociale Geografie en Planologie opleidingen van de Universiteit van Amsterdam, de Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Utrecht.

De commissie voor de clusterbeoordeling Sociale Geografie en Planologie bestaat uit totaal acht commissieleden:

- Prof. Dr. H.F.L. (Henk) Ottens (voorzitter), emeritus hoogleraar Sociale Geografie aan de Universiteit van Utrecht.
- Prof. Dr. H. H. (Herman) van der Wusten, emeritus hoogleraar Politieke Geografie aan de Universiteit van Amsterdam.

- Prof. Dr. H.M.J. (Herman) van den Bosch, hoogleraar Managementwetenschappen aan de Open Universiteit.
- Prof. Dr. W.A.M. (Wil) Zonneveld, hoogleraar Stedelijke en Regionale Ontwikkelingen aan de Technische Universiteit Delft.
- Prof. Dr. R. (Robert) Hassink, hoogleraar Economische Geografie aan de Christian Albrechts Universiteit in Kiel.
- Prof. Dr. A.J. (Ton) Dietz, hoogleraar Ontwikkeling in Afrika en directeur van het Afrika-Studiecentrum in Leiden.
- M. (Madelon) Post, MSc (studentlid), afgestudeerd in Urban and Regional Planning aan de Universiteit van Amsterdam.
- J. (Jikke) van 't Hof, BSc (studentlid), masterstudent Sociale Geografie aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Voor ieder bezoek werd op basis van eventuele belangenconflicten, expertise en beschikbaarheid een subcommissie samengesteld. De commissie die de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu en de masteropleidingen Human Geography en Urban and Regional Planning van de Radboud Universiteit Nijmegen beoordeelde, bestond uit:

- Prof. Dr. H.F.L. (Henk) Ottens (voorzitter);
- Prof. Dr. H. H. (Herman) van der Wusten;
- Prof. Dr. H.M.J. (Herman) van den Bosch;
- Prof. Dr. W.A.M. (Wil) Zonneveld;
- Prof. Dr. R. (Robert) Hassink;
- Prof. Dr. A.J. (Ton) Dietz;
- M. (Madelon) Post, MSc (studentlid).

De projectleider van de clustervisitatie was Mw. C.J.J. (Chantal) Gorissen, MSc, QANU medewerker. Mw. C.J.J. (Chantal) Gorissen trad tevens als secretaris op tijdens het visitatiebezoek in Nijmegen. Mw. J.J. (Jasne) Krooneman, MSc, was vanuit QANU verantwoordelijk voor de afronding van de accreditatie rapporten van de Radboud Universiteit Nijmegen, de Universiteit Utrecht en de Rijksuniversiteit Groningen.

De curricula vitae van de commissieleden zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van de commissie

Voorbereiding

Op 22 april 2013 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd, werden de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken, en nam de commissie kennis van het Domeinspecifiek Referentiekader Sociale Geografie en Planologie (zie Bijlage 2).

Bij ontvangst van de kritische reflecties werden deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheit van informatie. Nadat de kritische reflecties waren goedgekeurd, werden deze door de projectleider aan de voorzitter en commissieleden doorgestuurd. De commissieleden namen de kritische reflecties door en formuleerden vragen die aan de projectleider en de voorzitter werden toegestuurd. De voorzitter compileerde vervolgens de vragen per gesprek.

In samenspraak met de voorzitter en de coördinator van de desbetreffende universiteit werd door de projectleider een bezoekprogramma opgesteld. Op verzoek en binnen de kaders van de commissie hebben de opleidingen gesprekspartners geselecteerd.

Op verzoek van de voorzitter stelde de projectleider een representatieve steekproef van scripties samen. De projectleider hield bij deze steekproef rekening met de beoordelingscategoriën (voldoende, ruim voldoende, goed), de diverse afstudeerrichtingen en het jaartal van afstuderen. De voorzitter verdeelde de scripties over de commissieleden. Ieder commissielid beoordeelde twee scripties per opleiding. Bij deze beoordeling werd gebruik gemaakt van de door QANU opgestelde beoordelingsrichtlijnen, zodat consistentie in de beoordeling gewaardborgd werd. Een overzicht van de bestudeerde scripties is opgenomen in Bijlage 7. Bij een ‘onvoldoende’ beoordeling werd de scriptie door een tweede commissielid geëvalueerd.

In overleg met de voorzitter selecteerde de projectleider van iedere opleiding een representatieve set van cursus- en toetsmateriaal, dat tijdens het visitatiebezoek door de opleiding ter inzage neergelegd werd. Tevens werd er algemene documentatie opgevraagd, zoals examen- en opleidingscommissie verslagen, evaluatieresultaten en managementinformatie. Bij het bestuderen van de documentatie volgde de commissie de NVAO richtlijn.

Bezoek

De commissie begon ieder visitatiebezoek met een voorbereidend overleg. Tijdens dit voorbereidend overleg maakte de commissie op grond van inhoudelijke expertise afspraken over de taakverdeling. Daarnaast sprak de commissie tijdens dit voorbereidend overleg over de scripties, en nam zij de naar aanleiding van de kritische reflectie geformuleerde vragen en opmerkingen door.

Tijdens ieder visitatiebezoek werd gesproken met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, het opleidingsbestuur, studenten, docenten, de opleidings- en examencommissie. Tevens bestudeerde de commissie het cursus- en toetsmateriaal en was er in het bezoekprogramma ruimte ingepland voor het inloopspreekuur. Tijdens het visitatiebezoek aan de Radboud Universiteit Nijmegen werd er geen gebruik gemaakt van het inloopspreekuur.

De laatste dag van ieder visitatiebezoek bevatte een presentatie van de voorlopige bevindingen.

Rapportage

Op basis van de bevindingen van de commissie stelde de secretaris conceptrapporten op. Deze rapporten werden voorgelegd aan de commissie, voordat ze naar de desbetreffende universiteit werden gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. De onjuistheden die tijdens dit proces door de universiteit waren opgemerkt, werden aan de voorzitter voorgelegd. Indien de voorzitter dit nodig achtte, werden de onjuistheden met de commissieleden besproken. Hierna maakte de secretaris de definitieve rapporten op.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 22 november 2011) heeft de commissie de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit verslag geeft de bevindingen en overwegingen weer van de beoordelingscommissie Sociale Geografie en Planologie over de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen. Het oordeel van de commissie is gebaseerd op gegevens uit de kritische reflectie, de evaluaties van een selectie bachelorscripties, aanvullende documentatie en de gevoerde gesprekken tijdens het bezoek. De commissie vond zowel positieve aspecten als aspecten die verbeterd zouden kunnen worden. Rekening houdend met haar bevindingen heeft de commissie geconcludeerd dat de bacheloropleiding voldoet aan de door de NVAO vastgestelde criteria die een voorwaarde voor accreditatie zijn.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie heeft het profiel en de oriëntatie van de opleiding bestudeerd en de beoogde eindkwalificaties van de opleiding vergeleken met de gehanteerde domeinspecifieke referentiekaders. De commissie is van oordeel dat de domeinspecifieke kwalificaties, zoals beschreven in de kaders, met name voor de Sociale Geografie en Planologie, nogal algemeen blijven en meer integratie en nadere toespitsing wenselijk is.

De opleiding beschrijft in de kritische reflectie dat haar profiel zich kenmerkt door een combinatie van de drie vakgebieden Sociale Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen. De opleiding richt zich op interacties op verschillende niveaus: lokaal (bijvoorbeeld stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid), nationaal (bijvoorbeeld mobiliteit, economische ontwikkeling, infrastructuur en open ruimte) en internationaal niveau (bijvoorbeeld Europese integratie en landsgrenzen, migratie, internationale ontwikkeling en klimaatverandering). De opleiding beschrijft zichzelf als een sociaalwetenschappelijke en beleidsgeoriënteerde opleiding die de relatie tussen de mens c.q. de maatschappij en zijn/haar omgeving bestudeert vanuit een multidisciplinair en multiparadigmatisch perspectief, met ruime aandacht voor sturingsvraagstukken. De opleiding heeft eindkwalificaties geformuleerd op basis van de Dublin-descriptoren (kennis en inzicht, toepassen van kennis en inzicht, oordeelsvermogen, communicatie en leervaardigheden). De commissie is van mening dat de eindkwalificaties adequaat op elkaar aansluiten, voldoende helder en specifiek zijn omschreven en passend zijn voor een academische bacheloropleiding in het vakgebied van de Sociale Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen.

De commissie kan zich vinden in het door de opleiding gekozen profiel. Zij is echter wel van mening dat de het profiel nog verduidelijkt kan worden. Ook de positionering van de opleiding ten opzichte van de andere opleidingen in het vakgebied zou scherper kunnen omdat die deels een vergelijkbaar profiel hanteren. De commissie heeft opgemerkt dat de opleiding de afgelopen jaren vrij veel veranderingen heeft ondergaan en is over het algemeen tevreden over de manier waarop het programma is herzien. De commissie is positief over de multidisciplinaire aanpak waarvoor de opleiding gekozen heeft. Er is volgens de commissie nu een periode van *fine tuning* geboden. Zo zou het profiel verder verduidelijkt kunnen worden, bij voorbeeld door een betere nationale en internationale benchmarking.

De commissie waardeert de aandacht die de opleiding heeft voor wetenschappelijke oriëntatie. Zij concludeert dat de opleiding studenten op een wetenschappelijke manier voorbereidt op de beroepspraktijk.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie is nagegaan of de onderwijsleeromgeving zo is ingericht dat studenten de beoogde eindtermen kunnen behalen. Op basis van informatie uit de kritische reflectie, het

bestudeerde materiaal en de gesprekken die tijdens het bezoek hebben plaatsgevonden stelt de commissie vast dat het onderwijsprogramma een heldere opbouw heeft en voldoende samenhang kent. De commissie is van mening dat het programma goed doordacht is en studenten een gedegen academische opleiding biedt.

De commissie waardeert de keuze van de opleiding om de vakgebieden Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen gemeenschappelijk aan te bieden. Ook is de commissie positief over de keuzevrijheid die de studenten hebben. In de gesprekken tijdens het bezoek gaven de studenten ook aan deze vrijheid erg te waarderen. De commissie is enthousiast over de opbouw van de methodenstroom in het curriculum, die ervoor zorgt dat er in alle fases van het curriculum aandacht is voor academische vaardigheden. Het recent ingevoerde nieuwe programma lijkt een duidelijke verbetering ten opzichte van het vorige programma. De resultaten zullen de komende jaren duidelijk worden.

De commissie is van mening dat in het eerste gezamenlijk deel van de opleiding de drie vakgebieden evenwichtig vertegenwoordigd zijn en dat het curriculum een duidelijk beeld geeft van die vakgebieden. De commissie heeft tijdens het bezoek verschillende cursussen uit het curriculum bekeken en is van mening dat deze cursussen van adequaat niveau zijn. De cursussen zitten wat betreft samenhang goed in elkaar en de bijbehorende opdrachten zijn volgens de commissie relevant voor de thematiek van de desbetreffende cursus.

Uit de kritische reflectie en uit de gesprekken die de commissie tijdens het bezoek voerde kwam naar voren dat de docenten een hoge werkdruk ervaren. De commissie beaamt dat de werkdruk voor de docenten vrij hoog is. Zij adviseert de opleiding de werkdruk goed te blijven monitoren, zeker gezien de veranderingen die nog plaatsvinden binnen de opleiding en de beleidsvoering op het gebied van intensivering van onderwijs en begeleiding van studenten, hoewel de commissie op zich positief is over deze intensivering in onderwijs en begeleiding. De commissie is het eens met de opleiding dat er voldoende capaciteit beschikbaar is om het bachelorprogramma op een adequate manier te verzorgen. Zij heeft wel vastgesteld dat er veel docenten met een UKO-kwalificatie zijn, maar dat het aantal docenten met een BKO nog relatief beperkt is. De commissie adviseert de opleiding het beleid op dit gebied voortvarend uit te voeren. De studenten gaven tijdens het gesprek met de commissie aan dat ze tevreden zijn over het contact dat zij hebben met de docenten.

De inhoud van de cursussen is volgens de commissie adequaat. De commissie constateert dat de cursussen een goede mix van werkvormen, een goede afwisseling van hoorcolleges, discussiecolleges, werkgroepen, individuele studie en groepswork hebben. Zij waardeert de aandacht voor wetenschappelijke en academische vaardigheden in het curriculum. De commissie herkent de koppeling tussen onderwijs en onderzoek in het curriculum. De studenten zijn op de hoogte van onderzoek van hun docenten.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie heeft op basis van het bestudeerde toetsmateriaal en andere relevante documentatie vastgesteld dat het niveau van de toetsen en de beoordeling van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu adequaat is. De toetsvragen zijn volgens de commissie van het juiste niveau, oplopend in moeilijkheidsgraad en passend bij de doelstellingen van de vakken.

De commissie is ook van oordeel dat het systeem van toetsing en beoordeling adequaat functioneert. Zij heeft vastgesteld dat de Examencommissie haar wettelijke taken adequaat en correct uitvoert en goed voorbereid is op haar werkzaamheden. Het systeem van toetsing en

beoordeling is voldoende valide, betrouwbaar en transparant. De commissie heeft met genoeg vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de werkzaamheden van de studieadviseurs en die van de Examencommissie, waardoor belangenconflicten worden voorkomen.

De commissie is verder van oordeel dat het beoogde eindniveau van de opleiding door de studenten wordt gerealiseerd in de bachelorscripties. De scripties die de commissie heeft bekeken, voldeden aan de eisen die aan een wetenschappelijk werkstuk op bachelorniveau gesteld mogen worden. Op een aantal aspecten is echter verbetering mogelijk, waar het nieuwe curriculum zeker een bijdrage aan zal leveren. De commissie vindt het positief dat de opleiding gestandaardiseerde formulieren gebruikt bij het beoordelen van de scripties. Op basis van de beoordeelde scripties concludeert de commissie dat de opleiding haar studenten adequaat opleidt tot het beoogde niveau van een academische bacheloropleiding.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu:

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 07-05-2014

Prof. H.F.L. Ottens

Mw. C.J.J. Gorissen, MSc

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De universiteiten die deelnemen aan de clusterevaluatie Sociale Geografie en Planologie (Universiteit van Amsterdam, de Radboud Universiteit Nijmegen, de Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Utrecht) hanteren een gemeenschappelijk domeinspecifiek referentiekader. Voor de onderhavige bacheloropleiding is daarnaast ook een Nederlands-Vlaams referentiekader voor academische milieuopleidingen gebruikt (zie Bijlage 2).

De commissie heeft de beide bijgevoegde domeinspecifieke referentiekaders bestudeerd en is van mening dat met name het kader voor Sociale Geografie en Planologie tamelijk breed en algemeen blijft. Ook al wordt in het referentiekader terecht aangegeven dat het domein van de Sociale Geografie en Planologie breed en multidisciplinair is, toch vindt de commissie dat een nadere specificering van het domein nuttig zou kunnen zijn. Het kader voor de milieuopleidingen is duidelijker en toegankelijker. Een meer geïntegreerd kader voor de (sociaalruimtelijke) omgevingswetenschappen met een duidelijke positionering in de internationale discussie over deze vakgebieden en opleidingen zou met name deze brede Nijmeegse bachelor kunnen helpen het profiel binnen het domein duidelijker over het voetlicht te brengen. De commissie is bovendien van mening dat zo'n referentiekader studenten meer bewust zou kunnen maken van het vakgebied dat ze bestuderen en dat het tevens de externe legitimatie van de vakken en opleidingen beter zou kunnen ondersteunen. Het huidige domeinspecifieke referentiekader voor de Sociale Geografie en Planologie is te beschouwen als een verdienstelijke eerste stap die vraagt om verdere vervolgstappen van de deelnemende faculteiten/departementen. Het ontwikkelen van een gemeenschappelijke en meer serieuze benadering ten aanzien van nationale en internationale benchmarking zou eveneens behulpzaam kunnen zijn bij het efficiënter positioneren van de opleidingen. .

De commissie raadt de betrokken instituten/opleidingen aan het gemeenschappelijke domeinspecifieke referentiekader verder te vervolmaken, eventueel in samenwerking met verwante instituten/opleidingen, die bij eerdere clustervisaties in dit domein betrokken zijn geweest. Het kader kan dan beter dienen om overeenkomsten en verschillen tussen de oriëntaties en profielen van de opleidingen op dit gebied aan te geven.

Overigens deelt de commissie de mening van de opleiding dat de domeinspecifieke eindkwalificaties aansluiten bij een bacheloropleiding binnen de disciplines Sociale Geografie, Planologie en maatschappij-wetenschappelijke Milieukunde.

Profiel en oriëntatie

Uit de kritische reflectie blijkt dat het profiel van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen zich kenmerkt door een combinatie van de vakgebieden Sociale Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen. De opleiding richt zich op interacties op verschillende niveaus: lokaal (bijvoorbeeld stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid), nationaal (bijvoorbeeld mobiliteit, economische ontwikkeling, infrastructuur en open ruimte) en internationaal (bijvoorbeeld Europese integratie en landsgrenzen, migratie, internationale ontwikkeling en klimaatverandering).

De opleiding beoogt studenten te motiveren, te inspireren en toe te rusten om als academische professionals een constructieve en kritische rol in de samenleving te spelen. Zij karakteriseert zichzelf als een sociaalwetenschappelijke en beleidsgeoriënteerde opleiding die de relatie tussen de mens c.q. de maatschappij en zijn/haar omgeving bestudeert vanuit een multidisciplinair en multiparadigmatisch perspectief, met ruime aandacht voor sturingsvraagstukken.

De commissie kan zich goed vinden in het door de opleiding gekozen profiel. De commissie is echter wel van mening dat de beschrijving van het profiel nog wat kan worden verduidelijkt, met name ook richting de studenten.. Ook de positionering van de opleiding ten opzichte van de andere opleidingen in het vakgebied zou nog nauwkeuriger en systematischer kunnen. De kritische reflectie beschrijft bijvoorbeeld dat de Nijmeegse opleiding verschilt van andere opleidingen door haar sociaal-theoretisch gehalte, door de integratie van geografie, planologie en milieu-maatschappijwetenschappen in een grotendeels gemeenschappelijk programma en door haar beleidsgerichtheid. De commissie is het eens met de opleiding dat zij zich onderscheidt door de integratie van milieu-maatschappijwetenschappen in een gemeenschappelijk programma. De commissie wijst erop dat er andere opleidingen in het vakgebied zijn die ook een dergelijke sociaal-theoretische insteek hebben en eveneens beleidsgericht zijn.

De commissie heeft opgemerkt dat de opleiding de afgelopen jaren vrij veel veranderingen heeft ondergaan en is over het algemeen tevreden over de manier waarop het programma is herzien. In de kritische reflectie wordt weinig aandacht besteed aan de wijze waarop de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie hierbij verwerkt zijn. De commissie beveelt aan in de volgende accreditatiecyclus dit aspect niet over het hoofd te zien. De commissie is positief over de multidisciplinaire aanpak waarvoor de opleiding gekozen heeft. Er is volgens de commissie nu een periode van *fine tuning* geboden. Op basis van het nieuwe programma en de ervaringen van studenten, staf en het werkveld moeten incrementele verbeteringen en aanpassingen goed gerealiseerd kunnen worden. Ook is het dan opportuun te gaan werken aan een gerichte internationale benchmarking.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu, die opgenomen zijn in de kritische reflectie, zijn opgesteld op basis van de Dublin-descriptoren en te vinden in Bijlage 3.

De opleiding streeft ernaar dat studenten de basisbegrippen, benaderingswijzen en methoden van de drie disciplines kunnen beschrijven, interpreteren en gebruiken; de ontwikkeling van de disciplines en de stromingen daarbinnen kennen zodat zij actuele debatten kunnen volgen; specifieke sociaalruimtelijke processen en structuren kunnen analyseren in wisselwerking met bredere maatschappelijke processen en het handelen van individuen en instituties.

De opleiding beoogt verder dat de student disciplinaire benaderingswijzen kan beoordelen op interne consistentie, empirische validiteit en maatschappelijke relevantie; verschillende theorieën in de betekenis van het handelen van individuen en instanties voor sociaalruimtelijke problemen en beleid kan duiden en vergelijken; theorieën in de betekenis van maatschappelijke structuren en institutionaliserings op verschillende schaalniveaus in binnen- en buitenland voor sociaalruimtelijke problemen en beleid kan duiden en vergelijken. Ook wil de opleiding bereiken dat de student de voor de disciplines relevante methoden en technieken kent en onder begeleiding kan toepassen; een goed gefundeerde doel- en vraagstelling kan formuleren en op basis van een empirisch onderzoek conclusies kan formuleren. Daarnaast beoogt de opleiding dat de student sociaalruimtelijke problemen kan signaleren en relevante actoren kan identificeren; inzicht heeft in de sociaalruimtelijke gevolgen van beleid op verschillende schaalniveaus in binnen- en buitenland; oplossingsrichtingen kan bedenken; inzicht heeft in factoren voor succesvol beleid en ex post of ex ante beleid kan evalueren. En tot slot wil de opleiding dat de student op professionele wijze schriftelijk en mondeling over sociaalruimtelijke vraagstukken kan communiceren met personen binnen en buiten het vakgebied; inzicht heeft in factoren voor doelgerichte samenwerking in uiteenlopende sociale verbanden; zijn eigen sociale en intellectuele ontwikkeling kan sturen; zijn eigen positie in maatschappelijke ontwikkelingen en problemen kan bepalen; effectief kan omgaan met uiteenlopende inzichten en attitudes en vanuit een academisch-professionele attitude ethisch kan reflecteren op (eigen) wetenschappelijk onderzoek.

De opleiding heeft het streven studenten op te leiden tot academisch onderzoeker en professional. Voor de onderzoeker staat het verwerven van nieuwe wetenschappelijke kennis centraal, voor de professional het toepassen van wetenschappelijke kennis in de praktijk. Afgestudeerden van een bacheloropleiding zijn in staat onder begeleiding onderzoek te doen of andere relevante functies uit te oefenen. In de praktijk bereidt de bacheloropleiding de studenten voor op een masteropleiding aan de Radboud Universiteit of elders.

Overwegingen

De commissie heeft kennisgenomen van het domeinspecifieke referentiekaders voor de visitatie Sociale Geografie en Planologie en de doelstellingen en eindkwalificaties van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu. De commissie heeft het profiel en de oriëntatie van de opleiding bestudeerd en zij heeft de beoogde eindkwalificaties van de opleiding vergeleken met het domeinspecifieke referentiekader. Zij stelt vast dat de gebruikte domeinspecifieke referentiekaders een adequate weerspiegeling van het domein bieden. De commissie is van oordeel dat de domeinspecifieke kwalificaties, zoals beschreven in het referentiekader, tamelijk breed en algemeen zijn geformuleerd en een betere integratie en verdere toespitsing wenselijk zou zijn.

De commissie kan zich vinden in het door de opleiding gekozen profiel. Zij is echter wel van mening dat de beschrijving van het profiel nog kan worden verduidelijkt. Ook de positionering van de opleiding ten opzichte van de andere opleidingen in het vakgebied zou beter kunnen, mede aan de hand van een meer serieuze internationale benchmarking. De commissie heeft opgemerkt dat de opleiding de afgelopen jaren vrij veel veranderingen heeft ondergaan en is over het algemeen tevreden over de manier waarop het programma is herzien. De commissie is positief over de multidisciplinaire aanpak waarvoor de opleiding gekozen heeft. Er is volgens de commissie nu een periode van *fine tuning* op basis van de ervaringen met het programma geboden.

De doelstellingen en eindkwalificaties van de bacheloropleiding zijn in de ogen van de commissie adequaat beschreven en toegelicht. De commissie is van oordeel dat deze kwalificaties passend zijn voor een academische bacheloropleiding op het gebied van de Geografie, Planologie en Milieu. Zij is positief over het wetenschappelijke profiel van de opleiding.

De commissie waardeert de aandacht die de opleiding heeft voor wetenschappelijke oriëntatie. Zij concludeert dat de opleiding studenten op een wetenschappelijke manier voorbereidt op de beroepspraktijk.

Conclusie

Bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu: de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

De commissie heeft voor deze standaard de opbouw en de samenhang van het curriculum bestudeerd. Zij heeft ook aandacht besteed aan het didactisch concept en de mate waarin de beoogde eindkwalificaties zijn vertaald in het curriculum. De commissie is verder nagegaan hoeveel aandacht de opleiding besteedt aan wetenschappelijke vorming en de beroepspraktijk. Tot slot bekeek de commissie de studielast, de kwaliteit en kwantiteit van het onderwijsgevend personeel, de faciliteiten en de studiebegeleiding en de opleidingsspecifieke interne kwaliteitszorg.

Opbouw en samenhang van het programma

De bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu heeft in het studiejaar 2011-2012 in het eerste leerjaar een nieuw curriculum ingevoerd. Studenten in het tweede en het derde leerjaar volgen nog het oude curriculum.

Het curriculum (zie Bijlage 4) is een geïntegreerd, grotendeels gemeenschappelijk curriculum met ruimte voor profilering en verdieping. Het academisch leerjaar bestaat uit twee semesters van 30 EC elk. Per semester worden vijf cursussen van 6 EC aangeboden. De enige uitzondering op deze regel is dat de opleiding 18 EC heeft gereserveerd voor de bachelorscriptie in het derde leerjaar. Per semester zijn er vier 'blokvakken' van 10 weken en één 'lintvak' van 20 weken (met een 'halve' intensiteit).

De eerste helft van het curriculum is geheel gemeenschappelijk, daarna biedt het curriculum ruimte voor keuzes: de semesters 1.1, 1.2 en 2.1 omvatten vooral geïntegreerde vakken, terwijl de semesters 2.2, 3.1 en 3.2 ruimte bieden voor zogeheten profilerings- en verdiepingvakken.

De opleiding heeft ervoor gekozen om de cursussen in te delen in vijf 'stromen':

- De themastroom omvat vooral objectgerichte vakken over de inhoud van het vakgebied. Het gaat om negen vakken (54 EC): Inleiding GPM, Ruimtelijke Transformaties, Economie, Stedelijke Ontwikkeling, Factor Aarde, Regionale Ontwikkeling, Globalising Worlds, Omgevingsbeleid in Nederland en European Space & Environment. Naast deze verplichte objectgerichte vakken kunnen studenten in de keuzeruimte van 30 EC nog vijf objectgerichte vakken kiezen. In de themastroom staan de disciplinaire kwalificaties centraal.
- In de methodenstroom zitten zeven vakken (42 EC) over het opzetten en uitvoeren van empirisch onderzoek: Academische Vaardigheden, Ontwerpen van Onderzoek (Onderzoeks- en Interventie-methodologie (OIM-A)) en Beschrijvende Statistiek (OIM-B), Mapping, Kwantitatieve Methoden, Kwalitatieve Methoden en Interventiemethodologie. In deze stroom staan de methodische kwalificaties centraal.

- De theoriestroom bevat vier vakken (24 EC) over het ontwikkelen en toepassen van theorieën: Filosofie, Approaches to Space and Environment, Theorising Spatial Practices en Practising (Spatial) Theories. In deze stroom staan de (wetenschaps)theoretische kwalificaties centraal. De aanduiding ‘theorievakken’ wil overigens niet zeggen dat er in de andere vakken geen theorieën aan bod komen.
- In de verdiepings- en keuzestroom (vanaf semester 2.2) zitten vijf vakken (30 EC) waarmee studenten zichzelf inhoudelijk/thematisch profileren. Ze kiezen daarbij uit zes verdiepingsvakken die de sectie zelf aanbiedt, waarin onderdelen van het gemeenschappelijke programma worden verdiept. Het gaat om: Environment & Society, Recht en Instituties van Milieu- en Ruimtelijk Beleid, Stedelijke Economie, Gebiedsontwikkeling, Borders & Identities in Europe en Networks & Spaces. Studenten zijn in beginsel verplicht twee van deze zes vakken te kiezen. Daarnaast kiezen zij drie vrije keuzevakken (die ook uit het eigen aanbod van de opleiding gekozen kunnen worden). Door te kiezen voor bepaalde combinaties van verdiepingsvakken en keuzevakken kunnen studenten zichzelf profileren. Mogelijke profielen zijn:
 - Ruimte en beleid met als kern de verdiepingsvakken Gebiedsontwikkeling en Recht en instituties voor Milieu- en ruimtelijk beleid;
 - Ruimte en economie met als kern de verdiepingsvakken Networks & Spaces en Stedelijke economie;
 - Migratie, ontwikkeling en conflict met als kern de verdiepingsvakken Borders & identities in Europe en Networks & Spaces;
 - Ruimte en Europa met als kern de verdiepingsvakken Borders & Identities in Europe en Stedelijke Economie;
 - Milieu en duurzame ontwikkeling met als kern de verdiepingsvakken Environment & Society en Recht- en Instituties voor Milieu- en Ruimtelijk beleid.
 Deze pakketten dienen als advies. Studenten stellen zelf een pakket samen en krijgen ook een lijst met keuzevakken elders die de opleiding geschikt acht ter versterking van een profiel. De opleiding heeft er bewust voor gekozen de profielen niet masterspecifiek te maken. Studenten hebben dus met alle profielen toegang tot alle verwante masteropleidingen.
- De integratie- of projectstroom (30 EC) bevat de leerprojecten aan het einde van elk leerjaar, waarin de kennis en vaardigheden uit dat jaar geïntegreerd worden toegepast in een onderzoeksproject. Het eerstejaars leerproject is een kwantitatief onderzoek in Nederland, het tweedejaars leerproject heeft een kwalitatief karakter, met dataverzameling voor en tijdens een excursie in het buitenland. Het grootste project (18 EC) is het bacheloronderzoek aan het einde van het derde leerjaar. De leerprojecten in jaar 1 en 2 hebben elk een andere methodische oriëntatie. Het doel daarvan is studenten te laten oefenen met de methoden die in het betreffende leerjaar zijn aangereikt. Daarmee beoogt de opleiding deze methoden ook beter te laten beklijven en ze te laten doorwerken in de methodische kwaliteit en de verantwoording van de scriptie.

Omdat het curriculum voor een deel (semesters 1.1, 1.2 en 2.1) volledig gemeenschappelijk is en voor een deel (semesters 2.2, 3.1 en 3.2) bestaat uit keuze- en verdiepingsruimte, biedt het studenten de mogelijkheid om minimaal een semester in het buitenland te studeren.

De bacheloropleiding is Nederlandstalig. De opleiding geeft echter aan dat zij studenten wil voorbereiden op een verblijf in het buitenland en dat zij buitenlandse studenten in de gelegenheid wil stellen om een deel van hun studie in Nijmegen te volgen. Een aantal vakken (8 van de 28), namelijk alle vakken met een Engelstalige titel behalve Mapping, wordt daarom in het Engels aangeboden.

De commissie is van oordeel dat de opbouw en samenhang van de vernieuwde een duidelijke verbetering ten opzichte van het vorige programma. De commissie waardeert de keuze van de opleiding om de vakgebieden Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen gemeenschappelijk aan te bieden. Ook is de commissie positief over de keuzevrijheid die de studenten hebben, en hoe deze wordt ingevuld door middel van profielen. In de gesprekken tijdens het bezoek gaven de studenten ook aan deze vrijheid erg te waarderen. De commissie is positief over de opbouw van de methodenstroom in het curriculum, die ervoor zorgt dat er in alle fases van het curriculum aandacht is voor academische vaardigheden.

De commissie wil de opleiding wijzen op het belang voor de studenten, de vakgebieden en het voortgezet onderwijs dat voor uitstromende studenten de mogelijkheid openblijft om de lerarenopleiding Aardrijkskunde te gaan volgen. Hiervoor is ook een voorziening voor onderwijs in de Fysische Geografie in de bachelorfase wenselijk.

De commissie is van mening dat in het eerste gezamenlijk deel van de opleiding de drie vakgebieden goed vertegenwoordigd zijn, en dat het curriculum een duidelijk beeld geeft van die vakgebieden. De commissie heeft tijdens het bezoek verschillende cursussen uit het curriculum bekeken en is van mening dat deze cursussen van adequaat niveau zijn. De cursussen zitten wat betreft samenhang goed in elkaar en de bijbehorende opdrachten zijn volgens de commissie relevant voor de thematiek van de desbetreffende cursus.

Didactische uitgangspunten

De commissie onderzocht de didactische uitgangspunten die de opleiding hanteert. In de kritische reflectie vermeldt de opleiding gebruik te maken van de didactische aanpak die aansluit bij de filosofie van de universiteit en de faculteit: intensief, student-activerend, uitdagend onderwijs en inhoudelijk geïnspireerd door het onderzoek waar de docenten bij zijn betrokken. De opleiding besteedt ook aandacht aan samenwerken, studiebegeleiding, beroepsoriëntatie en internationalisering.

De Radboud Universiteit heeft de afgelopen jaren gekozen voor intensivering van het bacheloronderwijs en daarbij onder meer de regel ingevoerd dat studenten minimaal 15 contacturen per week hebben.

Volgens de kritische reflectie maakt de opleiding gebruik van een constructivistische leertheorie, die stelt dat kennis bij studenten niet zozeer ontstaat doordat docenten deze overdragen, maar doordat studenten zelf kennis construeren, mede op basis van wat hen wordt aangeboden. Deze benadering leidt tot kennis die beter beklijft en doorwerkt. Het onderwijs is er daarom niet alleen op gericht dat studenten veel weten, maar vooral dat zij uitgedaagd worden kennis zelf te verwerven en toe te passen. Intrinsieke motivatie, uitdagende, open opdrachten en zelfsturing zijn daarbij belangrijk. Daarom biedt de opleiding voor vrijwel alle vakken kleinere en grotere opdrachten aan waarin studenten concepten en theorieën moeten toepassen, vaak op zelfgekozen onderwerpen, zodat hun eigen interesses een hoofdrol spelen.

Daarnaast richt de opleiding zich op samenwerken, omdat dit belangrijk is in de beroepspraktijk waarin studenten uiteindelijk terechtkomen. Samenwerken is ook een belangrijk concept binnen de constructivistische leertheorie, die stelt dat studenten niet alleen van een docent, maar vooral van en aan elkaar leren. De opleiding laat studenten daarom binnen het curriculum op verschillende manieren met elkaar samenwerken. In de cursus Academische Vaardigheden werken studenten bijvoorbeeld in groepjes aan opdrachten.

Verder laat de opleiding op een deel van de individuele producten (opdrachten, referaten, papers) studenten de methode van peer review toepassen

In het hele programma is naar het oordeel van de commissie sprake van een goede balans tussen de verschillende onderwijsmethoden.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in het programma

De commissie is nagegaan of en hoe de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding zijn vertaald in het curriculum. Zij onderzocht de relatie tussen de beoogde eindtermen en de onderdelen van het curriculum. De commissie heeft hier inzicht in verkregen door de beschrijving van de leerdoelen en de inhoud van de cursussen te bestuderen en het onderwerp tijdens het bezoek in verschillende gesprekken aan de orde te stellen. De commissie heeft, onder andere door middel van Blackboard, van een aantal cursussen de literatuur en de opdrachten nader bekeken.

De commissie concludeert dat de eindtermen adequaat en duidelijk gedefinieerd zijn binnen het curriculum. De kritische reflectie beschrijft welke studieonderdelen bijdragen aan het realiseren van de verschillende eindtermen. Het cursusmateriaal dat door de commissie is bekeken, is eveneens van een adequaat niveau.

Wetenschappelijke vorming

In de kritische reflectie van de bacheloropleiding wordt beschreven dat de opleiding het wetenschappelijk onderzoek in het curriculum centraal stelt. Het doel van de opleiding is studenten op te leiden tot academisch gevormde deskundigen, en dat er een basis wordt gelegd voor een onderzoeksgericht vervolgttraject. De commissie heeft tijdens het bezoek vastgesteld dat er een duidelijke verbinding bestaat tussen het onderzoek dat binnen het vakgebied wordt uitgevoerd en het onderwijs. Dat bleek uit het bestudeerde cursusmateriaal en het werd bevestigd door de docenten en studenten. Binnen de cursussen wordt, waar mogelijk, gebruik gemaakt van de resultaten van het onderzoek van de docenten. Studenten gaven aan op de hoogte te zijn van onderzoek van hun docenten. De commissie is van mening dat de wetenschappelijke vorming adequaat is georganiseerd en geïmplementeerd. De commissie is vooral tevreden over de specifieke aandacht voor academische vaardigheden in het curriculum, in het bijzonder over de onlangs ingevoerde methodenstroom.

In de bachelorscriptie laten studenten volgens de kritische reflectie zien dat ze de verworven kennis, inzichten en vaardigheden kunnen benutten voor een onderzoek op basis van een eenduidige onderzoeksvraag, en een duidelijk afgebakende dataverzameling. Studenten dienen volgens de opleiding een valide conclusie te kunnen trekken uit eigen onderzoek en dat vast te kunnen leggen in een verslag dat voldoet aan de geldende academische normen.

Het onderzoek van de stafleden is volgens de kritische reflectie op een aantal manieren verweven met het onderwijs. In de eerste plaats weerspiegelt het interdisciplinaire en integratieve karakter van het onderwijs ook de interdisciplinaire onderzoeksprogramma's waaraan de docenten bijdragen. In de tweede plaats sluiten vele cursussen in de themastroom direct aan op het onderzoek van de individuele stafleden. In de derde plaats sluit ook de bachelorscriptie aan op het onderzoek van de staf: docenten/onderzoekers reiken namelijk een groot aantal mogelijke thema's aan, die uiteraard mede uit hun eigen onderzoeksveld voortkomen. Terwijl studenten vrij zijn in hun themakeuze, maakt de overgrote meerderheid van hen gebruik van dit aanbod.

De commissie herkent de koppeling tussen onderwijs en onderzoek in het curriculum, en ook in de gesprekken met de docenten en studenten. De studenten vertelden de commissie dat zij op de hoogte zijn van onderzoek van hun docenten en dat zij vrij eenvoudig een onderwerp voor hun bachelorscriptie kunnen vinden dat hun eigen voorkeur heeft en dat tevens aansluit bij de expertise van hun begeleider.

Studielast en studeerbaarheid

De kwantitatieve gegevens voor de instroom, de uitstroom en resultaten zijn opgenomen in Bijlage 5.

Het programma van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu omvat 180 EC, 60 EC per academisch leerjaar. Tijdens het bezoek gaven de studenten aan gemiddeld zo'n 30 uur per week aan hun studie te besteden.

De Radboud Universiteit heeft de afgelopen jaren gekozen voor intensivering van het bacheloronderwijs en daarbij onder meer de regel heeft ingevoerd dat studenten minimaal 15 contacturen per week hebben. In het academisch leerjaar 2006-2007 is deze maatregel ingevoerd in het eerste leerjaar van de bachelorcurricula, sinds 2012-2013 geldt de regel ook voor het tweede en het derde leerjaar. De commissie heeft vastgesteld dat het curriculum van de opleiding de universitaire kaders op dit punt volgt. De opleiding meldt dat zij door de intensivering van het onderwijs studenten sterker aan de opleiding wil binden, hen regelmatig wil laten studeren en het rendement wil verhogen.

Het aantal contacturen in het eerste leerjaar is gemiddeld 15,4 per week, in het tweede leerjaar is het gemiddeld 17,25. Ten tijde van het bezoek van de commissie was het nieuwe curriculum van het derde leerjaar nog niet ingevoerd. In het academisch leerjaar 2013-2014 verhoogt de opleiding, met de invoering van het nieuwe curriculum in het derde leerjaar, ook in dat leerjaar het aantal contacturen tot 15. De commissie begrijpt de keuze die de opleiding heeft gemaakt met betrekking tot de intensivering van het onderwijs. Omdat dit beleid pas recent is ingevoerd, zijn de effecten ervan, bijvoorbeeld op de rendementen, pas over twee jaar zichtbaar. De commissie adviseert de opleiding op dit punt de vinger aan de pols te houden. Tevens vraagt de commissie de opleiding ervoor te willen waken dat uitbreiding van het aantal contacturen niet ten koste gaat van de intensiteit van de interactie tussen docenten en studenten en tussen studenten onderling.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

Volgens de kritische reflectie heeft de opleiding voor de uitvoering van het curriculum 8,6 fte onderwijsformatie beschikbaar. In het collegejaar 2011-2012 waren er tien hoogleraren, zes universitair hoofddocenten, acht universitair docenten en negentien promovendi, postdocs en onderzoekers betrokken bij de uitvoering van het onderwijsprogramma. De opleiding heeft een staf-studentratio van 1:36,4. De commissie is van oordeel dat de opleiding over voldoende capaciteit beschikt om het bachelorprogramma op een adequate manier uit te kunnen voeren, al is de werkdruk voor docenten wel aan de hoge kant. De studenten gaven tijdens het gesprek met de commissie aan dat ze vinden dat de docenten voldoende beschikbaar en goed benaderbaar zijn.

In de kritische reflectie beschrijft de opleiding dat een hoog percentage van de docenten uit de sectie Geografie, Planologie en Milieu (GPM) docent/onderzoeker in vaste dienst is. Als onderzoeker zijn zij aangesloten bij SCAPES, the Shaping and Changing of Places and Spaces, één van de onderzoeksgroepen binnen de faculteit. SCAPES omvat sociaalruimtelijk onderzoek over grenzen en identiteiten van plaatsen en gebieden, fricties tussen verschillende

institutionele arrangementen, Europeanisering, 'good governance' et cetera. Onderzoekers zijn ook lid van nationale onderzoeksscholen als NETHUR, CERES, TRAIL en NIG. De promovendi verzorgen maximaal 120 uur onderwijs per leerjaar, conform een facultaire richtlijn.

In 2011 heeft de Faculteit Managementwetenschappen een onderzoek laten uitvoeren naar de werkdruk en de arbeidssatisfactie van haar medewerkers. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat docenten een hoge werkdruk ervaren. Dit kwam ook terug in de gesprekken die de commissie met de docenten voerde. De opleiding geeft aan dat het invoeren van het nieuwe curriculum op korte termijn voor een verhoogde werkdruk heeft gezorgd, maar dat de werkdruk op de wat langere termijn door de nieuwe structuur van het curriculum juist verlaagd gaat worden. De commissie adviseert de opleiding goed te monitoren of deze voorziene verlaging van de werkdruk inderdaad plaatsvindt. Het kan naar het oordeel van de commissie inderdaad zo zijn dat het nieuwe curriculum tot een verlaging van de werkdruk van de docenten leidt, maar tegelijkertijd voert de opleiding ook verschillende intensiveringen van onderwijs en begeleiding in. De commissie gaat ervan uit dat de opleiding dit proces in goede banen leidt.

Het beleid van de Radboud Universiteit is erop gericht alleen docent-onderzoekers in dienst te hebben. Alle recent bij de sectie Geografie, Planologie en Milieu aangenomen vaste stafleden zijn gepromoveerd en hebben zowel een onderwijs- als een onderzoeksaanstelling. Ook nieuwe stafleden moeten aan die eisen voldoen. Slechts één staflid heeft momenteel een volledige onderwijstaak. Verder is het facultair beleid dat docent-onderzoekers minimaal een basiskwalificatie onderwijs (BKO) hebben of binnen korte termijn halen, en dat voor UHD- en hoogleraarposities een uitgebreide kwalificatie (UKO) nodig is. De commissie heeft de gegevens hierover bekeken en concludeert dat er veel docenten met een UKO-kwalificatie zijn, maar dat het aantal docenten met een BKO toch nog wel mager is. Volgens de kritische reflectie hebben ca. 27 van de 55 optredende docenten een BKO of UKO kwalificatie. De commissie adviseert de opleiding het beleid op dit punt voortvarend uit te voeren.

Faciliteiten en studiebegeleiding

Op basis van de ontvangen documentatie, de interviews met verschillende gesprekspartners, en de rondleiding die onderdeel was van het programma van het bezoek in Nijmegen, heeft de commissie vastgesteld dat de faciliteiten waarover de opleiding beschikt adequaat zijn.

Zoals beschreven in de kritische reflectie en bevestigd in de gesprekken tijdens het bezoek, hebben de bachelorstudenten Geografie, Planologie en Milieu toegang tot een goed 'studielandschap' met ruim 100 computers en een aantal relevante naslagwerken waar zij aan opdrachten kunnen werken. Onderdeel van het studielandschap is de Forumzaal, waar het GIS-onderwijs gegeven wordt en waar studenten onder begeleiding kunnen oefenen met geografische informatiesystemen en het programma ArcSoft. Ook bij andere vakken en bij de bachelorscriptie kunnen studenten van deze voorzieningen gebruik maken. Ten slotte beschikt de faculteit over een paar specifieke computerfaciliteiten: een ViSa Skills Lab (VIsualisering en SAmenwerking), een computerruimte met 13 pc's voor synchrone en asynchrone samenwerking voor het faciliteren van groepsbesluitvormingsprocessen, zoals in het vak Interventiemethodologie. Daarnaast is er het Decision Lab voor meer formele experimenten inzake besluitvorming. De studenten zijn tevreden met de faciliteiten die door de faculteit en de opleiding geboden worden, zo kwam uit het gesprek dat zij met de commissie voerden naar voren.

De opleiding besteedt ook aandacht aan studiebegeleiding, al vóór en vooral in het eerste leerjaar. De opleiding beschrijft dat zij in het collegejaar 2012-2013 is gestart met het voeren van studiekeuzegesprekken vóór de start van de opleiding. Deze gesprekken hebben tot doel om na te gaan of de studiekeuze en de verwachtingen van de student realistisch zijn en om op die manier studie-uitval en vertraging te voorkomen. De commissie heeft gesproken met een aantal studenten die zo'n gesprek hebben gehad. Deze studenten waren positief over het gesprek, al gaven zij ook aan dat zo'n gesprek minder zinvol is voor studenten die een heel bewuste keuze gemaakt hebben. De commissie heeft waardering voor de manier waarop de opleiding, onder meer door het voeren van deze studiekeuzegesprekken, ervoor probeert te zorgen dat de studenten zo snel mogelijk op de goede studieplek zitten, en zij is dan ook benieuwd naar de effecten hiervan op de langere termijn.

Met de invoering van het Bindend Studie Advies aan de Radboud Universiteit in 2011 is de studiebegeleiding geïntensiveerd en geformaliseerd. Elke eerstejaars student krijgt een mentor, die ook docent Academische Vaardigheden is en de eerstejaars in het eerste semester elke week ziet. In totaal voeren studenten minimaal twee studievoortgangsgesprekken met deze mentor. Tijdens het tweede studievoortgangsgesprek krijgen alle studenten een voorlopig studieadvies. Na de derde tentamenperiode voert de mentor met studenten die het risico lopen op een negatief definitief bindend studieadvies een derde studievoortgangsgesprek. De resultaten van de studievoortgangsgesprekken worden vastgelegd in een rapportagesysteem waartoe alleen de student, de studieadviseur en de Facultaire Commissie Studieadvies Eerste Jaar toegang hebben. In het tweede leerjaar van de opleiding worden de studenten die hun propedeuse niet hebben behaald, maar wel zijn toegelaten tot het tweede leerjaar opgeroepen door de studieadviseur als ze tentamens niet hebben behaald. In het derde leerjaar worden studenten na de tweede tentamenperiode opgeroepen als daar reden voor is. De commissie is op zich positief over deze intensivering in de begeleiding van studenten, maar vraagt zich af wat deze maatregel betekent voor de werkdruk van de docenten.

Tijdens de opleiding maken studenten via gastcolleges, praktijklezingen, werkbezoeken en excursies kennis met het werkveld en de beroepspraktijk. Omdat deze kennismaking in de ogen van studenten vaak te impliciet was, besteedt de opleiding er sinds 2011-2012 meer en explicieter aandacht aan. Meer zichtbare nieuwe elementen zijn een jaarlijkse Career Class die de Opleidingscommissie samen met de studievereniging Mundus organiseert. Studenten discussiëren tijdens de Career Class met afgestudeerden over hun werk, hun carrière, hoe ze aan een baan gekomen zijn, wat ze aan hun opleiding gehad hebben, et cetera. Bij Academische Vaardigheden interviewen eerstejaars studenten iemand uit de beroepspraktijk en maken ze tijdens een excursie kennis met 'Geografie, Planologie en Milieu in de praktijk'. Verder wordt elke gastdocent gevraagd ook iets te vertellen over zijn/haar beroepspraktijk.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Tijdens het bezoek sprak de commissie met de leden van de Opleidingscommissie. De opleidingscommissie is verantwoordelijk voor vier opleidingen: de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu en de masteropleidingen Human Geography, Urban and Regional Planning en Milieu-maatschappijwetenschappen (de laatste is niet beoordeeld in het kader van de huidige visitatie). De belangrijkste taken van de Opleidingscommissie zijn het bespreken van de evaluaties van de opleidingen en het signaleren van problemen. De student-voorzitter en de secretaris van de Opleidingscommissie bestuderen alle student- en docentevaluaties en maken een verslag dat wordt besproken tijdens het overleg van de Opleidingscommissie. De Opleidingscommissie stelt ook problemen aan de orde die studenten hebben met individuele docenten. De studentleden voeren voor de officiële

vergadering vooroverleg waarin zij de problemen bespreken en besluiten welke punten zij in willen brengen in de vergadering.

Eén van de onvolkomenheden is het klaarblijkelijk ontbreken van feedback op grond van de getroffen maatregelen aan studenten. De studenten met wie de commissie sprak tijdens haar bezoek meldden dat het voor hen vaak niet duidelijk was welke maatregelen genomen werden op basis van hun evaluaties. De commissie benadrukt dat het van belang is dat hier een oplossing voor wordt gevonden, hetzij door een melding vanuit de Opleidingscommissie, of van een ander verantwoordelijk bestuurder.

De Opleidingscommissie meldde de commissie dat zij niet alleen reageert op problemen, maar ook zelf het initiatief neemt om zaken aan de orde te stellen wanneer dat noodzakelijk is. In de periode dat het curriculum van de bacheloropleiding werd aangepast heeft de Opleidingscommissie bijvoorbeeld een projectgroep ingesteld die de plannen en voorgestelde aanpassingen besproken heeft en advies gegeven heeft aan de opleiding. De Opleidingscommissie is van plan dezelfde benadering te hanteren voor de voorziene wijzigingen in de curricula van beide masteropleidingen. De commissie heeft waardering voor deze voornemens.

De commissie concludeert dat de Opleidingscommissie naar behoren functioneert en behoorlijk actief is. De commissie heeft geen bezwaar tegen één Opleidingscommissie die zowel de bachelor- als de masteropleidingen vertegenwoordigt. Voorwaarde is dat de opleidingen voldoende hun stem kunnen laten horen en de terugkoppeling van gesignaleerde problemen er niet onder leidt. De commissie is van mening dat aan deze voorwaarde op voldoende wijze wordt voldaan. Desondanks adviseert de commissie de opleiding om de huidige situatie, waarin er één overkoepelende Opleidingscommissie is, te evalueren en hierbij de ervaringen van studentleden en studenten speciale aandacht te geven.

Overwegingen

De commissie is nagegaan of de onderwijsleeromgeving zo is ingericht dat studenten de beoogde eindtermen kunnen behalen. Op basis van informatie uit de kritische reflectie, het bestudeerde materiaal en de gesprekken die tijdens het bezoek hebben plaatsgevonden stelt de commissie vast dat het onderwijsprogramma een heldere opbouw heeft en voldoende samenhang kent. De commissie is van mening dat het programma goed doordacht is en studenten een gedegen academische opleiding biedt.

De commissie waardeert de keuze van de opleiding om de vakgebieden Geografie, Planologie en Milieu-maatschappijwetenschappen gemeenschappelijk aan te bieden. Ook is de commissie positief over de keuzevrijheid die de studenten hebben. In de gesprekken tijdens het bezoek gaven de studenten ook aan deze vrijheid erg te waarderen. De commissie is enthousiast over de opbouw van de methodenstroom in het curriculum, die ervoor zorgt dat er in alle fases van het curriculum aandacht is voor academische vaardigheden. Dit lijkt een duidelijke verbetering ten opzichte van het vorige programma. De resultaten zullen de komende jaren moeten blijken.

De commissie is van mening dat in het eerste gezamenlijk deel van de opleiding de drie vakgebieden goed vertegenwoordigd zijn en dat het curriculum een duidelijk beeld geeft van die vakgebieden. De commissie heeft tijdens het bezoek verschillende cursussen uit het curriculum bekeken en is van mening dat deze cursussen van adequaat niveau zijn. De

cursussen zitten wat betreft samenhang goed in elkaar en de bijbehorende opdrachten zijn volgens de commissie relevant voor de thematiek van de desbetreffende cursus.

Uit de kritische reflectie en uit de gesprekken die de commissie tijdens het bezoek voerde bleek dat de docenten een verhoogde werkdruk ervaren. Ook de commissie constateert dat de werkdruk voor de docenten vrij hoog is. Zij adviseert de opleiding de werkdruk goed te blijven monitoren, zeker gezien de veranderingen die nog plaatsvinden binnen de opleiding en de beleidsvoering op het gebied van intensivering van onderwijs en begeleiding van studenten. De commissie is het eens met de opleiding dat er voldoende capaciteit beschikbaar is om het bachelorprogramma op een adequate manier te verzorgen. Zij heeft wel vastgesteld dat er veel docenten met een UKO-kwalificatie zijn, maar dat het aantal docenten met een BKO nog relatief beperkt is. De commissie adviseert de opleiding het beleid op dit gebied voortvarend uit te voeren. De studenten gaven tijdens het gesprek met de commissie aan dat ze tevreden zijn over het contact dat zij hebben met de docenten.

De inhoud van de cursussen die de commissie bestudeerde, was adequaat. De commissie vond een goede mix van werkvormen, een goede afwisseling van hoorcolleges, discussiecolleges, werkgroepen, individuele studie en groepswork. Zij waardeert de aandacht in het curriculum voor wetenschappelijke en academische vaardigheden. De commissie herkent de koppeling tussen onderwijs en onderzoek in het curriculum. De studenten zijn op de hoogte van onderzoek van hun docenten.

Concluderend stelt de commissie vast dat het programma, het onderwijsgevend personeel, de begeleiding en de opleidings specifieke voorzieningen de studenten in staat stellen het beoogde eindniveau te behalen.

Conclusie

Bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu: de commissie beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsbeleid

De commissie is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en beoordeling. Zij heeft het toetsbeleid, de procedures die betrekking hebben op toetsing en beoordeling, de toetsvormen en het functioneren van de Examencommissie beoordeeld. Tijdens het bezoek heeft de commissie met de Examencommissie gesproken over haar rol in de implementatie en de uitvoering van het toetsbeleid en in de bewaking van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling. De commissie heeft vastgesteld dat de Examencommissie erg betrokken is bij de toetsing en beoordeling. Er is één Examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu en de masteropleidingen Human Geography, Urban and Regional Planning en Milieu-maatschappijwetenschappen (de laatste is niet beoordeeld in het kader van de huidige visitatie).

In de kritische reflectie beschrijft de opleiding dat de Examencommissie verantwoordelijk is voor het nemen van besluiten over de onderdelen die studenten in hun keuzeruimte willen opnemen en over verzoeken die te maken hebben met studievertraging en de gevolgen daarvan. De Examencommissie bepaalt ook de criteria voor de beoordeling van de afstudeerwerkstukken en organiseert met enige regelmaat bijeenkomsten voor begeleiders van die werkstukken.

De Examencommissie bewaakt het niveau en de procedures voor de toetsing in elk onderdeel van het curriculum en draagt actief bij aan een toetsbeleid dat gebaseerd is op didactische inzichten door toetsen te bespreken met docenten. De Examencommissie bereidt ook de jaarlijkse actualisering van de Onderwijs- en Examenregeling voor, ziet erop toe dat de regels en richtlijnen daaruit worden nageleefd en wijst examinatoren aan voor elk onderdeel.

De kritische reflectie beschrijft dat de Examencommissie in 2011 de regels voor het verzamelen, het opslaan en het analyseren van data voor afstudeerwerkstukken heeft geformaliseerd, als onderdeel van het universitaire beleid om wetenschappelijke integriteit te bevorderen, maar ook als een middel om de kwaliteit van data in het algemeen te verbeteren.

De examinatoren bepalen welke toetsvormen worden gehanteerd. De bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu hanteert verschillende toetsvormen, zoals schriftelijke tentamens, opdrachten, papers en presentaties.

Coördinatoren van onderdelen moeten een 'cursusdossier' aanleveren op basis waarvan kan worden nagegaan in welke mate de toetsen en beoordelingen van het onderdeel de beoogde eindkwalificaties afdekken. Deze map bevat de beschrijving van het onderdeel, de opdrachten en tentamens, de evaluatie door de studenten en de docenten. De map wordt gearchiveerd door de administratie van de opleiding. Tegelijkertijd met de invoering van het nieuwe programma van de bacheloropleiding heeft de Examencommissie een proces van algemene kritische reflectie op de toetsmethoden en -vormen in gang gezet. Zij heeft ook de

toetsmatrix, die sinds 2011-2012 een verplicht onderdeel van de 'cursusdossier' is, geformaliseerd.

De afstudeerwerkstukken worden door de begeleider en een tweede lezer beoordeeld met behulp van een gestandaardiseerd beoordelingsformulier. Om te bewerkstelligen dat de scripties op een betrouwbare en vergelijkbare manier worden beoordeeld, organiseert de Examencommissie met enige regelmaat intervisiebijeenkomsten, waarop een aantal scripties opnieuw wordt beoordeeld en de resultaten daarvan vergeleken worden met de oorspronkelijke beoordelingen. Eventuele afwijkingen worden besproken en de criteria voor de beoordelingen worden aangepast wanneer dat nodig is. De Examencommissie heeft verder richtlijnen ontwikkeld voor het gebruik van het beoordelingsformulier, die een integraal onderdeel van het formulier vormen.

De opleiding heeft een protocol voor (het opsporen van) plagiaat. Wanneer studenten de definitieve versie van hun scriptie uploaden in Blackboard, wordt die standaard gescand door Ephorus, een programma dat plagiaat opspoor.

De commissie heeft vastgesteld dat de Examencommissie haar wettelijke taken adequaat en correct uitvoert en goed voorbereid is op haar werkzaamheden. Het systeem van toetsing en beoordeling is voldoende valide, betrouwbaar en transparant. De studieadviseurs zijn geen lid van de Examencommissie, maar werken er wel nauw mee samen. De commissie is van mening dat eventuele belangenconflicten zo voorkomen kunnen worden.

Bachelorscriptie

In het laatste semester werken studenten individueel aan hun bachelorscriptie. Onder begeleiding van een docent voeren zij een empirisch onderzoek uit over een vakinhoudelijk onderwerp. Volgens de richtlijnen van de opleiding moeten studenten blijk geven over alle zes groepen eindkwalificaties te beschikken. Van het onderzoeksonderwerp moeten zij (a) de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie uitwerken, (b) een goed onderbouwde doel- en vraagstelling uitwerken, (c) een theoretisch kader kiezen, uitwerken en voor hun onderzoek geschikt maken, (d) een methodische aanpak uitwerken, (e) data verzamelen, verwerken en interpreteren, (f) verantwoorde conclusies trekken, (g) aanbevelingen doen voor beleid of verder onderzoek, (h) kritisch reflecteren op zowel het resultaat als het proces, en (i) hierover een helder onderzoeksverslag schrijven.

Voor de beoordeling van de bachelorscriptie worden gestandaardiseerde beoordelingsformulieren gebruikt, die bij de studenten vooraf bekend zijn. De opleiding beschrijft dat deze formulieren de afgelopen jaren stelselmatig beoordeeld en herzien zijn. Alle bachelorscripties worden beoordeeld door twee docenten: de begeleider en een tweede lezer ('vier ogen'-principe). Deze tweede lezer vormt zijn eigen beoordeling en controleert daarmee de beoordeling van de begeleider. Er is een protocol aanwezig voor gevallen waarin de eerste en tweede beoordelaar het niet met elkaar eens kunnen worden.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft steekproefsgewijs veertien bachelorscripties gelezen om te beoordelen of het beoogde eindniveau gerealiseerd wordt. De commissie heeft scripties bekeken uit verschillende beoordelingscategorieën (voldoende; ruim voldoende; goed) van beide afstudeerrichtingen. De oordelen van de commissie kwamen goed overeen met die van de opleiding. Volgens de commissie blijkt uit de scripties dat de studenten in staat zijn om op bachelorniveau een onderzoeksvraag te formuleren en te onderbouwen met gegevens uit de literatuur. Op grond daarvan konden studenten een onderzoek uitvoeren en daarover op

controleerbare wijze en volgens academische normen rapporteren. De commissie stelt vast dat studenten het beoogde eindniveau daadwerkelijk behalen.

Toch wil de commissie een aantal aandachtspunten formuleren. Wanneer de commissie vragen had bij een scriptie, kwam dit doordat het gekozen onderwerp te hoog gegrepen leek voor de student, dat er beperkt gebruik werd gemaakt van referenties en dat het taalgebruik te wensen overliet. Dit zijn aandachtspunten die ook bij de vorige visitatie werden opgemerkt. Ook trof de commissie een grote verscheidenheid aan in de omvang en oriëntatie van de scripties. Veel vernieuwingen in het curriculum zijn pas recent doorgevoerd en moeten zich nog bewijzen, zoals de methodenstroom die door het hele curriculum loopt. De commissie is positief over deze vernieuwingen. Zij gaat ervan uit dat studenten in de toekomst meer verschillende en meer complexe methoden zullen gebruiken en dat de diepgang van de academische argumentatie versterkt zal worden. De opleiding wordt geadviseerd dit goed in de gaten te houden, bijvoorbeeld via de regelmatig plaatsvindende intervisiebijeenkomsten. Verder wil de commissie de opleiding ook adviseren nog eens naar de gebruikte beoordelingsformulieren te kijken. Zij had wat moeite met de gehanteerde wegingsfactoren voor de verschillende aspecten waarop scripties beoordeeld worden..

Overwegingen

De commissie heeft op basis van het bestudeerde toetsmateriaal en andere relevante documentatie vastgesteld dat het niveau van de toetsen en de beoordeling van de bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu adequaat is. De toetsvragen zijn volgens de commissie van het juiste niveau, oplopend in moeilijkheidsgraad en passend bij de doelstellingen van de vakken.

De commissie is ook van oordeel dat het systeem van toetsing en beoordeling adequaat functioneert. De Examencommissie heeft haar wettelijke taken de afgelopen periode steeds nadrukkelijk opgepakt, en voert die taken adequaat en correct uit en is goed voorbereid op haar werkzaamheden. Het systeem van toetsing en beoordeling is voldoende valide, betrouwbaar en transparant. De commissie heeft met genoegen vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de werkzaamheden van de studieadviseurs en die van de Examencommissie, waardoor belangenconflicten kunnen worden voorkomen.

De commissie is verder van oordeel dat het beoogde eindniveau van de opleiding door de studenten wordt gerealiseerd in de bachelorscripties. De scripties die de commissie heeft bekeken, voldeden aan de eisen die aan een wetenschappelijk werkstuk op bachelorniveau gesteld mogen worden. De wat grote spreiding in omvang en oriëntatie zou wel nader bezien moeten worden. De commissie vindt het positief dat de opleiding gestandaardiseerde formulieren gebruikt bij het beoordelen van de scripties. Op basis van de beoordeelde scripties concludeert de commissie dat de opleiding haar studenten adequaat opleidt tot het beoogde niveau van een academische bacheloropleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu* als ‘voldoende’.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula vitae van de leden van de visitatiecommissie

Prof. dr. Henk Ottens is gepensioneerd hoogleraar Sociale Geografie van de Universiteit Utrecht. Zijn vakgebieden zijn: stedelijke ontwikkeling, ruimtelijke ordening en geo-informatie. Hij was decaan van de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen en directeur van de landelijke onderzoeksschool NETHUR. Thans is hij voorzitter van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. Ottens was en is actief in talrijke Nederlandse en buitenlandse bestuursfuncties, waaronder diverse onderwijsvisitaties in Nederland en Vlaanderen.

Prof. dr. Herman van der Wusten was hoogleraar Politieke Geografie aan de Universiteit van Amsterdam (1984-2001) en de eerste full-time decaan van de Faculteit Maatschappij- en Gedragwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (1997-2001). Hij is als emeritus nog actief als onderzoeker en auteur op twee thema's: de vorming en vormgeving van politieke centra en de EU als nieuw soort politieke eenheid. Van der Wusten nam eerder deel aan diverse visitaties in Nederland, Vlaanderen en Oostenrijk.

Prof. dr. Herman van den Bosch is hoogleraar Managementwetenschappen, in het bijzonder Managementeducatie. Van den Bosch ontwikkelt en verzorgt onderwijs op het gebied van innovatiemanagement en academische vaardigheden, en hij onderzoekt de rol van instellingen voor hoger onderwijs in regionale ontwikkeling en innovatie. Van den Bosch is betrokken geweest bij een reeks (internationale) onderwijsvisitaties en accreditaties van nieuwe opleidingen op het gebied van bedrijfskunde, economie en liberal arts & science. Hij verzorgt in binnen- en buitenland trainingen en opleidingen op het gebied van afstandsonderwijs, opleidingsmanagement en kwaliteitszorg. Van den Bosch was van oktober 2001 - september 2011 decaan van de Faculteit Managementwetenschappen van de Open Universiteit. In deze functie was hij verantwoordelijk voor de invoering van de bachelor- en masterstructuur, activerend (afstandsonderwijs) en de ontwikkeling van een opleidingsaanbod voor professionals. Van den Bosch publiceerde op het gebied van onderwijsorganisatie, innovatie van het wetenschappelijk onderwijs en de rol van ICT, de rol van kennisinstellingen bij (regionale) innovatie en in de Nijmeegse periode op het gebied van het geografie-onderwijs, kwaliteitszorg en onderwijsmanagement.

Prof. dr. Wil Zonneveld is hoogleraar Stedelijke en Regionale Ontwikkeling bij de Faculteit Bouwkunde, Technische Universiteit Delft. Zijn onderzoek is met name gericht op de voorwaarden voor strategische ruimtelijke planning en de relatie tussen strategische planvorming en operationele besluitvorming, mede in het licht van de invloed van Europese milieuriichtlijnen. Hij is redacteur geweest van diverse vaktijdschriften, is Editor in Chief van het *open access* European Journal of Spatial Development en publiceert continu in wetenschappelijke en professionele tijdschriften en boeken. Zonneveld is voor middellange periodes gastonderzoeker geweest bij zowel de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid als het (voormalige) Ruimtelijk Planbureau. Hij is in de periode 2010-2011 lid geweest van een visitatiecommissie die de kwaliteit van het onderwijs heeft beoordeeld aan de drie academiserende opleidingen voor Stedenbouw en Ruimtelijke Planning in Vlaanderen.

Prof. dr. Robert Hassink is professor Economische Geografie aan de Christian Albrechts Universiteit in Kiel (Duitsland) en *visiting professor* aan de School of Geography, Politics & Sociology aan Newcastle University (Verenigd Koninkrijk). Na het behalen van zijn PhD in 1992 aan de Universiteit Utrecht, werkte Hassink als onderzoeksmedewerker, consultant, assistent en tijdelijk professor aan verschillende onderzoeksinstituten in Nederland, Duitsland, Noorwegen en Zuid Korea. Over de jaren heen heeft hij verscheidene onderzoeksprojecten uitgevoerd op het gebied van regionaal innovatiebeleid, industriële

herstructurering en regionale economische ontwikkeling in West Europa en Oost Azië. Op dit moment is Hassink projectleider van het onderzoeksproject '10-ECRP-007 Cluster life cycles – the role of actors, networks and institutions in emerging, growing, declining and renewing clusters', dat gesponsord wordt door de European Science Foundation en de German Research Foundation. Hassink heeft veel gepubliceerd in het Engels, Nederlands, Duits, Frans en Koreaans, en is de auteur en co-auteur van negen boeken en officiële onderzoeksrapporten, 16 hoofdstukken in *edited volumes*, en 37 artikelen in tijdschriften die in de Social Sciences Citation Index (SSCI) zijn opgenomen, en 14 artikelen in andere tijdschriften. Vanaf 2006 tot 2011 was Hassink redacteur van de *Critical Surveys Section* van het tijdschrift *Regional Studies*.

Prof. dr. Ton Dietz is een Sociaal-Geograaf, met een kandidaats- en doktoraal diploma van de toenmalige Katholieke Universiteit Nijmegen (1972 en 1976) en een graad als doctor van de Universiteit van Amsterdam (1987). Van Moi University in Eldoret (Kenia) ontving hij een eredoctoraat (2007). Dietz was werkzaam aan de Universiteit van Amsterdam van mei 1976 tot juli 2012, vanaf 1995 als hoogleraar Sociale Geografie, met een specialisatie in de sociaal-economische geografie van ontwikkelingslanden (m.n. Afrika) en milieu en ontwikkeling (politieke milieugeografie). Tussen 2002 en 2007 was hij voor de helft van de tijd directeur van de onderzoeksschool CERES (resource studies for development) in Utrecht en daar ook hoogleraar Sociale Wetenschappen. Vanaf mei 2010 is Dietz directeur van het Afrika-Studiecentrum in Leiden, eerst voor 0,8 fte en vanaf juli 2012 full-time. In Leiden is hij hoogleraar Afrikaanse Ontwikkeling aan de Faculteit Sociale en Gedragwetenschappen. In Amsterdam was Dietz directeur van eerst het onderzoeksinstituut AGIDS en later van het bredere onderzoeksinstituut AMIDST. Hij heeft binnen en buiten de universiteit vele bestuursfuncties vervuld.

Madelon Post MSc heeft in 2013 haar masterdiploma behaald in Urban and Regional Planning aan de Universiteit van Amsterdam. In 2012 behaalde ze aan dezelfde universiteit haar bachelordiploma Planologie, met als specialisatie Stedelijke ontwikkeling & Vastgoed en Strategische planning van stedelijke regio's. Voor haar masterscriptie heeft ze onderzoek gedaan naar de dominante factoren in besluitvormingsprocessen bij leegstaand kerkelijk vastgoed welke eindigen in een sloopbesluit met de naam "The end for church buildings?". Post deed bestuurs- en commissie-ervaring als penningmeester en commissielid van studievereniging Sarphati, en als lid van de studentenhuisvestingcommissie van ASVA.

Jikke van 't Hof BSc is student aan de masteropleiding Human Geography aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hiervoor voltooide zij de bacheloropleiding Sociale Geografie en Planologie (specialisatie Sociale Geografie) aan dezelfde Universiteit. Van 't Hof deed commissie- en bestuurservaring op bij studievereniging Mundus, en was in het collegejaar 2011 – 2012 voorzitter van de studentengeleding van de opleidingscommissie Geografie, Planologie en Milieu aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader

Domeinspecifiek referentiekader ten behoeve van de heraccreditatie van de bacheloropleidingen binnen het domein Sociale Geografie en Planologie (inclusief Demografie, Vastgoedkunde en Milieu)

Vastgesteld door het Disciplineoverleg Sociale Geografie en Planologie van de Vereniging van Universiteiten VSNU op 16 mei 2012 te Utrecht

Inleiding

De accreditatie van de bacheloropleidingen Sociale Geografie en Planologie en de daarop aansluitende masteropleidingen aan de Nederlandse universiteiten loopt tot eind 2014. Ten behoeve van de heraccreditatie zullen de opleidingen in 2013 worden geïnspecteerd. Het Disciplineoverleg Sociale Geografie en Planologie binnen de VSNU heeft in 2011 het initiatief genomen om een gemeenschappelijk referentiekader voor de heraccreditatie te ontwikkelen. De heraccreditatie betreft alle bachelor- en masteropleidingen binnen het domein, te weten de bacheloropleidingen Sociale Geografie en Planologie van de Universiteit van Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Utrecht, Technische Planologie van de Rijksuniversiteit Groningen en Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit Nijmegen en de masteropleidingen Sociale Geografie en Planologie van de Universiteit van Amsterdam, Culturele Geografie, Economische Geografie, Vastgoedkunde, Sociale Planologie, Environmental and Infrastructure Planning en Population Studies van de Rijksuniversiteit Groningen, Human Geography, 'Planet Europe' en Planologie van de Radboud Universiteit Nijmegen en Sociale Geografie, International Development Studies en Planologie van de Universiteit Utrecht en de interuniversitaire masteropleiding Geographical Information Management and Applications (GIMA) van de Universiteit Utrecht, Technische Universiteit Delft, Universiteit Twente en Wageningen UR. De Dublin descriptorvormen vormen het uitgangspunt voor het referentiekader. In de Dublin descriptorvormen worden bacheloropleidingen aangeduid als *first cycle*, masteropleidingen als *second cycle*. Het referentiekader bouwt enerzijds voort op Nederlandse voorbeelden, te weten: Het referentiekader van de visitatie Sociale Geografie, Planologie en Demografie 2007¹, het Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie 2011, het Referentiekader CA/OS 2011 voor de opleidingen Culturele Antropologie en Niet-Westerse Sociologie en het Domeinspecifiek referentiekader voor de opleidingen Algemene Sociale Wetenschappen 2011. Anderzijds is gebruik gemaakt van referentiekaders voor Sociale Geografie uit het buitenland, te weten Vlaanderen², Verenigd Koninkrijk³ en Australië⁴ en van de Association of European Schools of Planning AESOP⁵.

Een domeinspecifiek referentiekader formuleert in algemene zin de domeinspecifieke eisen waaraan de opleidingen moeten voldoen. Deze eisen hebben betrekking op twee vragen:

1. Wat mag van een afgestudeerde worden verwacht?
2. Wat mag van een opleiding worden verwacht?

¹ Onderwijsvisitatie Sociale Geografie, Planologie en Demografie. Utrecht: QANU, 2008, pp. 17-20

² De Onderwijsvisitatie Geografie Vlaanderen. Den Haag: NVAO, 2009, pp. 18-28

³ Geography 2007. Gloucester: The Quality Assurance Agency for Higher Education, 2007

⁴ Geography Learning and Teaching Academic Standards Statement. Canberra: Australian Learning & Teaching Council, 2010

⁵ Eindtermen voor planologieopleidingen, geformuleerd door de Werkgroep Onderwijs van de Association of European Schools of Planning (AESOP), In: Onderwijsvisitatie Sociale Geografie, Planologie en Demografie. Utrecht: QANU, 2008, p.21

Het domein Sociale Geografie en Planologie in Nederland

Het domein Sociale Geografie en Planologie is een breed domein met een duidelijke kern, maar ook met een eigen profilering van de verschillende opleidingen. Het domeinspecifieke referentiekader legt de nadruk op de gemeenschappelijke criteria die voor alle opleidingen gelden, maar biedt nadrukkelijk ruimte voor profilering van de afzonderlijke opleidingen. De afzonderlijke opleidingen zullen in hun zelfstudies aangeven op welke wijze zij zich profileren ten opzichte van het gemeenschappelijke kader.

In het domein Sociale Geografie en Planologie staat de complexe relatie tussen mens en omgeving centraal. Het kunnen denken in tijdruimteperspectief en ruimtelijke schaalniveaus (lokaal, regionaal, nationaal, mondiaal) en de relaties tussen die niveaus is daarbij essentieel. Een afgestudeerde binnen dit domein heeft oog voor ontwikkelingen binnen en verschillen tussen economische, sociale en politieke systemen, culturen en landschappen en de relaties daartussen, wereldwijd. Een internationale oriëntatie is daarbij onontbeerlijk. Centrale begrippen in het domein zijn ruimte ('space'), plaats ('place'), regio, locatie, schaal, netwerken, verbindingen ('linkages'), ruimtelijk gedrag, 'place attachment', ruimtelijke kwaliteit, ruimtelijke inrichting en ruimtelijke interventies. Het domein heeft zich in de afgelopen decennia ontwikkeld in een richting waarin vraagstukken van sociaal-ruimtelijke ongelijkheid, verdelingsvraagstukken, rechtvaardigheid ('social and spatial/environmental justice'), duurzaamheid, governance, (sociale en ruimtelijke) diversiteit en identiteit centraal zijn komen te staan. Niet alleen analyse van deze vraagstukken maar ook ontwerp en interventies die gericht zijn op het oplossen van sociaal-ruimtelijke vraagstukken staan centraal. Het domein Sociale Geografie en Planologie heeft zich ontwikkeld in een richting die nauw aansluit bij andere sociale wetenschappen. Omgekeerd heeft binnen andere sociaal-wetenschappelijke disciplines een 'spatial turn' plaatsgevonden. Het domein Sociale Geografie en Planologie wordt gekenmerkt door een integratief en multidisciplinair karakter binnen het veld van de sociale wetenschappen waarin de tijd-ruimte dimensie centraal staat. De mate van interdisciplinariteit en de accenten daarin variëren tussen de universiteiten. Afgestudeerden in het domein beschikken enerzijds over kennis en vaardigheden die kenmerkend zijn voor het domein als geheel, maar hun kennis en vaardigheden weerspiegelen tevens de accenten en zwaartepunten die lokaal in onderzoek en onderwijs worden aangebracht. De opleidingen zullen in hun zelfstudies deze lokale accenten expliciteren.

'Experiential learning' speelt een belangrijke rol in de wijze waarop sociaal geografen en planologen worden geschoold in hun discipline. Veldwerk met dataverzameling op locatie is een belangrijk instrument om inzicht te verwerven in het tijd- en plaatsgebonden karakter van sociale, demografische, culturele, politieke en economische verschijnselen en ontwikkelingen. Door middel van het zelf ervaren van diversiteit in een andere dan de eigen vertrouwde context leren studenten oog te krijgen voor ruimtelijke verscheidenheid binnen en tussen landen.

Afgestudeerden in het domein Sociale Geografie en Planologie beschikken over de kennis van de algemene sociaalwetenschappelijke methoden en technieken en het vermogen deze adequaat toe te passen. Daarnaast worden zij geschoold in de domeinspecifieke onderzoeksmethoden en technieken, zoals GIS.

De opleidingen bereiden voor op een diverse beroepspraktijk. Afgestudeerden in het domein Sociale Geografie en Planologie zijn werkzaam in een uiteenlopende reeks beroepen en sectoren. Kenmerkende beroepen zijn onderzoeker, docent, consultant, beleidsmedewerker en projectmanager. Kenmerkend voor die beroepen is veelal dat integrale benaderingen van

vraagstukken en een duidelijke relatie met ruimtelijke en regionale invalshoeken een belangrijke rol spelen, zeker in de eerste fasen van de loopbaan. Studenten met specialistische masteropleidingen komen doorgaans in direct met de specialisatie samenhangende beroepen terecht, zoals ruimtelijke ordening, stedelijk beleid, bouwen en wonen, regionaal beleid, verkeer en vervoer of milieubeleid. De zelfstudies van de afzonderlijke opleidingen zullen specifiek ingaan op de beroepen en sectoren waarin de afgestudeerden werkzaam zijn.

Dublin descriptor **Kennis en inzicht**

heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is

- heeft basiskennis over de aard, de geschiedenis en de voornaamste theoretische en methodologische grondslagen van het domein Sociale Geografie en Planologie en de verschillende (sub)disciplines en de inbedding van die disciplines binnen de sociale wetenschappen;
- beschikt over kennis van methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek;
- beschikt over basiskennis van kwantitatieve en kwalitatieve ruimtelijke dataverzamelingen en analysetechnieken, waaronder GIS;
- beschikt over basiskennis van en inzicht in de belangrijkste maatschappelijke instituties en problemen van de samenleving voor zover passend binnen het domein van de Sociale Geografie en Planologie;
- beschikt op algemeen niveau over wetenschappelijke kennis, inzicht en (onderzoeks)vaardigheden die haar/hem in staat stellen om beroepen passend bij het domein Sociale Geografie en Planologie uit te oefenen dan wel deel te nemen aan een verwante masteropleiding.

Dublin descriptor **Toepassen van kennis en inzicht**

Is in staat zijn/haar kennis en inzicht op een dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied

- is in staat een zelfstandige bijdrage te leveren aan het definiëren, analyseren en oplossen van vragen en problemen door middel van wetenschappelijk onderzoek binnen het domein Sociale Geografie en Planologie;
- is in staat sociaalgeografisch en planologisch denken op creatieve, kritische en passende wijze toe te passen in specifieke probleemsituaties binnen een specifieke tijdruimtecontext;
- is in staat om zijn/haar kennis, inzicht en vaardigheden in overeenstemming met criteria van intellectuele integriteit toe te passen in relevante beroepspraktijken dan wel in een verwante masteropleiding en daarbij probleemoplossend te werk te gaan.

Dublin descriptor **Oordeelsvorming**

Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten

- is in staat om op een wijze die binnen het domein Sociale Geografie en Planologie gebruikelijk is relevante gegevens te verzamelen, bewerken en interpreteren en er over te rapporteren gebaseerd op het afwegen van maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische aspecten;
- is in staat effectief data te verzamelen onder andere door veldwerk uit te voeren (rekening houdend met ethische aspecten), kan uiteenlopende vormen van data (statistische gegevens, survey data, interviews, geschreven teksten, kaarten en andere visualiseringen) analyseren en interpreteren en zich op basis daarvan een oordeel vormen over binnen het domein relevante vraagstukken;
- is in staat uiteenlopende gezichtspunten, argumenten en kennisbronnen te onderkennen, kritisch te beoordelen en te synthetiseren in het oplossen van sociale, ruimtelijke en ontwerp-vraagstukken.

Dublin descriptor **Communicatie**

Is in staat informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten

- is in staat informatie, kennis, ideeën en oplossingen die voortkomen uit wetenschappelijke en professionele activiteiten op het gebied van het domein Sociale Geografie en Planologie mondeling, schriftelijk en visueel over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten en/of niet-specialisten;
- is in staat input van anderen en de uitkomsten van debat met anderen op te nemen en te integreren in het eigen werk.

Dublin descriptor **Leervaardigheden**

Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan

- is in staat om effectief en efficiënt de voor een bepaald probleem relevante informatie te verzamelen en te beoordelen;
- bezit de leervaardigheden om zelfstandig vanuit een integrale benadering effectief en verantwoordelijk te werken in een team van deskundigen met verschillende expertise;
- bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn voor het succesvol volbrengen van een masteropleiding.

Kwalificaties bachelor opleidingen

Voor het bereiken van bovengenoemde eindkwalificaties mag van de bacheloropleidingen worden verwacht dat zij:

- studenten introduceren in de voornaamste historische en actuele inzichten en ontwikkelingen binnen het domein Sociale Geografie en Planologie;
- studenten kennis laten maken met de voornaamste theoretische en methodologische grondslagen van dit domein;
- als sluitstuk van de bacheloropleiding van studenten vragen om onder begeleiding een onderzoek op te zetten en uit te voeren waarin hij/zij in een individueel werkstuk kan laten zien dat hij/zij de kennis en vaardigheden heeft verworven die van een bachelor mag worden verwacht;
- studenten voldoende en relevante keuzemogelijkheden bieden bij de inrichting van hun studie, in het bijzonder waar het gaat om de overgang van bachelor- naar masteropleiding;

- studenten een stimulerende en doeltreffende leeromgeving bieden met mogelijkheden tot veldwerk, excursies en praktijkleersituaties, met zelfwerkzaamheid en daarop aansluitende onderwijsvormen, met aansprekend onderwijsmateriaal, materiële voorzieningen en gebruik van hedendaagse ICT-voorzieningen waaronder GIS, en met een inspirerende en activerende rol van de docent;
- studenten een helder beeld geven van de mogelijkheden tot vervolgopleiding en de latere beroepspraktijk;
- studenten een adequaat systeem van studieloopbaanbegeleiding bieden;
- een goed functionerend systeem van interne kwaliteitszorg onderhouden;
- voldoende verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek bieden;
- een goed personeelsbeleid voeren, inclusief functioneringsgesprekken, deskundigheidsbevordering en een gelijkwaardige rol van onderwijs en onderzoek in het carrièreperspectief van stafleden.

Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties

I Algemene disciplinaire kwalificaties

- a. Het vermogen om sociaalgeografische, planologische dan wel milieu-maatschappijwetenschappelijke basisbegrippen, benaderingswijzen en methoden te interpreteren en te beschrijven.
- b. Kennis hebben van de ontwikkeling van de gekozen discipline (sociale geografie, planologie en milieu-maatschappijwetenschappen) en haar stromingen, inclusief de maatschappelijke, filosofische en wetenschapstheoretische achtergronden, op een zodanige wijze dat de actuele debatten gevolgd kunnen worden.
- c. Tenminste een basale kennis hebben van de andere disciplines binnen de bacheloropleiding.
- d. Het vermogen om algemene sociaal-ruimtelijke processen en structuren in wisselwerking met relevante maatschappelijke processen en het sociaal-ruimtelijk handelen van individuen en instituties op verschillende schaalniveaus, te beschrijven en analyseren, waarbij:
 - planologen en milieu-maatschappijwetenschappers de nadruk leggen op het kunnen beschrijven, analyseren, ontwerpen, institutioneel inkaderen en evalueren van ruimtelijk ordeningsbeleid respectievelijk milieubeleid
 - sociaal-geografen het accent juist leggen op het kunnen beschrijven en conceptualiseren van sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen en de interactie met relevante institutionele regimes en processen.

II (Wetenschaps-)Theoretische kwalificaties

- a. Het vermogen, afhankelijk van het traject, om sociaal-geografische, planologische dan wel milieu-maatschappijwetenschappelijke benaderingswijzen te beoordelen op hun interne consistentie, empirische validiteit, geldingskracht en maatschappelijke relevantie.
- b. (Kritisch) vergelijken en kunnen duiden van verschillende actuele theorieën in de betekenis van het handelen van individuen, instanties evenals andere relevante actoren voor sociaal-ruimtelijke problemen en problemen van sociaal-ruimtelijk beleid.
- c. (Kritisch) vergelijken en kunnen duiden van verschillende actuele theorieën en inzichten in de betekenis van maatschappelijke structuren en institutionalisering op verschillende schaalniveaus in binnen- en buitenland voor sociaal-ruimtelijke problemen en problemen van sociaal-ruimtelijk beleid.

III Methodische kwalificaties

- a. Kennis hebben van de voor de sociale geografie, planologie of milieu-maatschappijwetenschappen relevante methoden en technieken, waarbij het zwaartepunt afhankelijk is van het gekozen traject.
- b. Het vermogen om met gebruik van de relevante theorieën, methoden en technieken - onder begeleiding -
 - als academisch onderzoeker een probleem- en doelstelling voor wetenschappelijk onderzoek te formuleren, daaruit concrete onderzoeksvragen af te leiden, data te selecteren, te verwerken en conclusies te formuleren en op waarde te schatten
 - als academische professional op wetenschappelijke uitgangspunten gestoeld beleid te ontwerpen, organiseren, structureren en evalueren.

IV Beleidskwalificaties

- a. Het vermogen om sociaal-ruimtelijke problemen te herkennen, het relevante sociaal-ruimtelijke beleid, en relevante beleidsactoren dienaangaande te identificeren.
- b. Inzicht hebben in de praktijk en de ruimtelijke en maatschappelijke gevolgen van specifiek sociaal-ruimtelijk beleid op verschillende schaalniveaus in binnen- en buitenland.
- c. Het vermogen om op basis van wetenschappelijk onderzoek - onder begeleiding - oplossings-richtingen voor concrete sociaal-ruimtelijke problemen te bedenken, vooral door gebruik te maken van relevante beleidstheorieën en –maatregelen.
- d. Inzicht hebben in de factoren die een rol spelen bij het succesvol ontwerpen van sociaal-ruimtelijk beleid.
- e. Zowel ex-post als ex-ante inzicht hebben in de factoren die een rol spelen voor het realiseren van de doelen en de uiteindelijk effecten van sociaal-ruimtelijk beleid.

V Communicatieve kwalificaties

- a. Het vermogen om op professionele wijze, schriftelijk en mondeling te communiceren met personen en groepen van binnen het eigen vakgebied.
- b. Inzicht hebben in de factoren die een rol spelen bij het doelgericht kunnen samen werken in uiteenlopende sociale verbanden (teams van deskundigen, maatschappelijk overleg en onderhandeling) met erkenning van een ieders belang, positie en waarden.

VI Persoonlijkheidskwalificaties

- a. Sturen van de eigen sociale en intellectuele ontwikkeling om zich, bewust van veranderende maatschappelijke omstandigheden en waarden en normen, verder te profileren als een verantwoordelijk academicus-in-spe.
- b. Het kunnen bespreken van de eigen positie t.a.v. sociaal-ruimtelijk relevante maatschappelijke ontwikkelingen en problemen.
- c. In uiteenlopende situaties zo effectief mogelijk kunnen omgaan met uiteenlopende inzichten, vaardigheden en attitudes.
- d. In staat zijn tot een ethische reflectie op en verantwoording van (het eigen) wetenschappelijk onderzoek.

Bijlage 4: Overzicht van het programma

Alle bacheloropleidingen in de Faculteit der Managementwetenschappen bestaan uit zes semesters van 30 EC elk. Per semester worden vijf cursussen van 6 EC elk aangeboden. De enige uitzondering zijn de 18 EC voor de bachelorscriptie in het derde jaar. De opleiding vindt vijf vakken per semester een optimum: meer vakken leidt tot versplintering, vakken met te weinig body en geringere studeerbaarheid, minder vakken leidt tot gevaar voor te weinig variatie.

Per semester zijn er vier 'blokvakken' van 10 weken en één 'lintvak' van 20 weken (met een 'halve' intensiteit). Figuur 1 bevat een overzicht van het nieuwe curriculum.

Het curriculum van de opleiding Geografie, Planologie en Milieu

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens

Cumulatieve uitval na 1, 2, en 3 jaar (vwo instroom)

Cohort	'06/'07	'07/'08	'08/'09	'09/'10	'10/'11	'11/'12
Instroom	64	62	68	101	96	75
Uitval na 1 jaar	34%	34%	34%	24%	30%	36%
Uitval na 2 jaar	48%	35%	44%	31%	33%	
Uitval na 3 jaar	48%	37%	44%	33%		

Rendement (vwo-instroom, berekend op P-in-2)

Cohort	'06/'07	'07/'08	'08/'09	'09/'10
P-in-2	34	38	37	64
Rendement na 3 jaar	41%	39%	46%	52%
Rendement na 4 jaar	82%	82%	81%	
Rendement na 5 jaar	94%	95%		
Rendement na 6(+) jaar	94%			

Rendement (totale instroom)

Cohort	'06/'07	'07/'08	'08/'09	'09/'10
P-in-2	34	41	39	69
Rendement na 3 jaar	40%	44%	44%	52%
Rendement na 4 jaar	83%	83%	79%	
Rendement na 5 jaar	94%	95%		
Rendement na 6(+) jaar	94%			

Tabel B2.1 Uitval bachelorstudenten (VWO Instroom)

B Sociale Geografie en Planologie (56838)

(voltijdse instroom)

* voorlopige cijfers op peildatum 1-oktober

Cohort	Vertrek bachelorstudenten bij de opleiding				Select. 1e jaar	
	Omvang cohort	na 1 jaar	na 2 jaar	na 3 jaar		
	absoluut	Percentage (cumulatief), wordt niet vermeld als totaal < 4				
RU	02/03	32	16	22	28	56
	03/04	44	18	43	45	40
	04/05	45	24	38	38	65
	05/06	53	25	30	32	76
	06/07	57	32	46	46	69
	07/08	56	29	30	32	89
	08/09	61	28	38	*38	*74
	09/10	88	20	*26		
	10/11	85	*27			

Tabel B5.1 Bachelorrendement van herinschrijvers opleiding (en hoop binnen instelling)
(VWO Instroom)
B Sociale Geografie en Planologie (56838)
(voltijdse instroom)

Cohort	Omvang herins. absoluut	% van tot. coh.	Bachelorrendement van herinschrijvers				hoop /inst		
			na 3 jaar	na 4 jaar	na 6 jaar	> 6 jaar	> 6 jaar	> 6 jaar	
Percentage (cumulatief), wordt niet vermeld als het totaal < 4									
RU	02/ 03	27	84	19	52	70	74	81	81
	03/ 04	36	82	25	50	58	61	64	64
	04/ 05	34	76	44	59	74	76	76	79
	05/ 06	40	75	25	70	83	88		
	06/ 07	39	68	33	69	77			
	07/ 08	40	71	38	75				
	08/ 09	44	72	36					
	09/ 10	70	80						
	10/ 11	62	73						

Tabel B5.2 Bachelorrendement van herinschrijvers opleiding (en hoop binnen instelling)
(Totale instroom)
B Sociale Geografie en Planologie (56838)
(voltijdse instroom)

Cohort	Omvang herins. absoluut	% van tot. coh.	Bachelorrendement van herinschrijvers				hoop /inst		
			na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 6 jaar	> 6 jaar	> 6 jaar	
Percentage (cumulatief), wordt niet vermeld als het totaal < 4									
RU	02/ 03	42	82	17	45	64	67	71	71
	03/ 04	50	79	22	42	48	50	52	52
	04/ 05	41	54	41	56	68	71	71	73
	05/ 06	56	66	20	54	63	66		
	06/ 07	48	65	29	60	67			
	07/ 08	64	65	28	52				
	08/ 09	72	70	26					
	09/ 10	93	61						
	10/ 11	82	55						

Gerealiseerde docent-studentratio

Student-docentratio

	Onderwijs fte BA*	Aantal studenten	Student-staf ratio
2007-2008	6,6	241	36,3
2008-2009	7.1	268	38,0
2009-2010	8,9	322	36,2
2010-2011	9,5	334	35,2
2011-2012	8,6	314	36,4

Bron: Datawarehouse, domein Onderwijs en Taakallocatietabellen

* Inclusief activiteiten direct gerelateerd aan het onderwijs, zoals lidmaatschap van de Opleidings- en Examencommissie

Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie

Contacturen bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu 2012-2013

	Contacturen per onderwijsweek	Hoorcollege totaal	Werkcolleges en verwante (practica, responsiecolleges, excursies etc.) totaal
Semester 1.1	15,3	154	90
Semester 1.2	15,5	132	116

	Contacturen per onderwijsweek	Hoorcollege totaal	Werkcolleges en verwante (practica, responsiecolleges, excursies etc.) totaal
Semester 2.1	17,0	176	96
Semester 2.2	17,5	165	115*
Semester 3.1**	G. 10,5 P. 9,9 M. 9,0	G. 120 P. 112 M.112	G. 48 P. 46 M. 32
Semester 3.2	***	18	-

* = o.a. een excursie van 10 werkdagen (80 uur)

** = semester 3.1 biedt ook ruimte voor twee keuzevakken, waarvan de contacturen niet in de tabel zijn opgenomen

*** = semester 3.2 is grotendeels ingeruimd voor de bachelorscriptie die individueel wordt begeleid. Verder is hier ruimte voor een keuzevak, waarvan de contacturen niet in de tabel zijn opgenomen.

Bijlage 6: Bezoekprogramma

16 juni			
18.00	20.00	Starvergadering (scripties + kritische reflecties)	
17 juni			
09.00	10.00	Interne vergadering (inzien extra documentatie)	
10.00	11.00	Interview met het management	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. ir. Rob van der Heijden, decaan - dr. Anna van der Vleuten, vice-decaan - prof. dr. Pieter Leroy - dr. Sander Meijerink - prof. dr. Huib Ernste - dr. Martin van der Velde
11.00	11.15	Pauze en interne vergadering	
11.15	12.00	Studenten bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu	<ul style="list-style-type: none"> - Tim Marks - Mathijs van Oosterhout - Dayon Elings - Bouke Timmen - Huib van der Zwaluw - Marieke de Vries - Lisa Busink - Jody de Graaf
12.00	12.45	Docenten bacheloropleiding Geografie, Planologie en Milieu	<ul style="list-style-type: none"> - dr. Roos Pijpers - dr. Olivier Kramsch - drs. Jaap Gersie - dr. ir. Linda Carton - dr. Rianne van Melik - prof. dr. Arnoud Lagendijk - drs. Henk Donkers - dr. Sietske Veenman - prof. dr. Erwin van der Krabben
12.45	13.30	Lunch en interne vergadering	
13.30	14.15	Studenten masteropleiding <i>Human Geography</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Jobke Heij - Stan Crienen - Fenki Evers - Susan Verbeij
14.15	15.00	Docenten masteropleiding <i>Human Geography</i>	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. Huib Ernste - dr. Lothar Smith - prof. dr. Henk van Houtum - dr. Olivier Kramsch - dr. Martin van der Velde - dr. Willemijn Verkoren - prof. dr. Arnoud Lagendijk
15.00	15.15	Pauze en interne vergadering	

15.15	16.00	Studenten masteropleiding <i>Urban and Regional Planning</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Djoerd van Velzen - Wouter van den Elzen - Philip Stohr - Tessa van de Zande - Pauline van Heugten - Joep Arts - Annelies Wesselink
16.00	16.45	Docenten masteropleiding <i>Urban and Regional Planning</i>	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. Peter Ache - prof. mr. Tonny Nijmeijer - prof. dr. Arnoud Lagendijk - dr. Sander Meijerink - dr. Karel Martens - dr. Mark Wiering
16.45	17.15	Alumni	<ul style="list-style-type: none"> - drs. Huub Ploegmaker - drs. Daniëlle Damoiseaux - drs. Tjeerd Mombarg - drs. Laura Maussart - drs. Gideon Visser - drs. Mirije Oude Lansink - drs. Juul Osinga
17.15	17.30	Interne vergadering	
18 juni			
9.00	9:30	Interne vergadering	
9.30	10.30	Opleidingscommissie	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. Henk van Houtum, voorzitter - dr. Roos Pijpers - dr. Karel Martens - Marjolein Kouwenhoven, voorzitter studentleden - Inge Oortgiessen - Lisa Jacobs
10.30	10.45	Pauze	
10.45	11.45	Examencommissie + studieadviseurs	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. Huib Ernste, voorzitter - dr. Mark Wiering, secretaris - prof. dr. Peter Ache - prof. dr. Pieter Leroy - drs. Lynneke Spreeuwenberg, studieadviseur - drs. Jackie van de Walle, studieadviseur
11.45	12.45	Inloopspreekuur	
12.45	13.15	Lunch en interne vergadering	
13.15	14:00	Interne vergadering	
14.00	15.00	Interview met het management	<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. ir. Rob van der Heijden, decaan - dr. Anna van der Vleuten, vice-decaan

			<ul style="list-style-type: none"> - prof. dr. Pieter Leroy - dr. Sander Meijerink - prof. dr. Huib Ernste - dr. Martin van der Velde
15.00	15.45	Interne vergadering	
15.45	16.30	Interne vergadering	
16.30	16.45	Presentatie van de voorlopige bevindingen	

Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

3011097	S0813338	4115597	S4166817	0813265	4068351	S0816655
0813591	S4077741	0839663	S3009270	0822701	S4081277	3040747

Tijdens het bezoek heeft de commissie onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels als *hard copies* en deels via de elektronische leeromgeving):

- Het domein-specifieke referentiekader en de beoogde eindkwalificaties van de opleiding;
- Een overzicht van het onderwijsprogramma;
- De vakbeschrijvingen;
- Onderwijs- en examenreglementen;
- Een overzicht van het personeel;
- Een overzicht van de contacten die de opleiding met het werkveld heeft;
- Een rapport over de opleidingsspecifieke kwaliteitszorg;
- Rapporten met consultaties in relevante commissies/organen;
- Toetsvragen met bijbehorende beoordelingscriteria en vereisten;
- Studieboeken en ander leermateriaal;
- Een samenvatting en analyse van de recente evaluatie resultaten en relevante management informatie;
- Documentatie over studenttevredenheid.

Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

H.F.L. Ottens

PRIVÉ ADRES:

Waldeck Pyramontskade 9

3583 TW Utrecht

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale Geografie en Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

zie bijlage

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Utrecht

DATUM:

22 april 2013

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

H. van der Woude

PRIVÉ ADRES:

*J.M. Molenaerplein 6
2102 CE Heemstede*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale Geografie en Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

zie bijlage

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

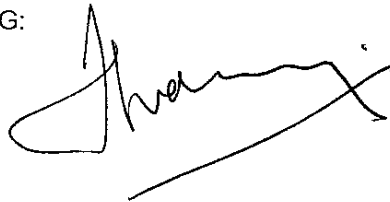
PLAATS:

Heemstede

DATUM:

20.4.2013

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

H. van den Bosch

PRIVÉ ADRES:

Walem 356342 PA Walem

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale Geografie en Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Zie bijlage

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Walem

DATUM:

19 april 2013

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Meunier', is written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Wil Zonneveld

PRIVÉ ADRES:

Buiksloterdijk 224
1034 ZG Amsterdam

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale geografie en planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

zie bijlage

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

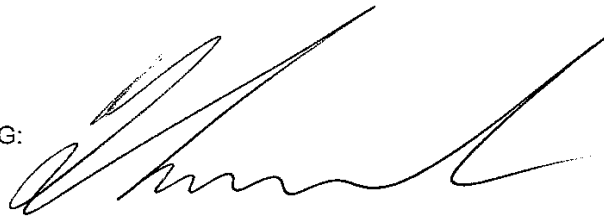
VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Utrecht

DATUM: 22 april 2013

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Robert Hassink

PRIVÉ ADRES:

Klinkerwisch 60
D-24107 Kiel
Duitsland

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale Geografie en Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

Ulrecht, Nijmegen
Groningen,
Uv Amsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Utrecht

DATUM: 22-4-13

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Ton Dietz

PRIVÉ ADRES:

Kennemerpark 1 2051 KP Overveen

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

SOCIALE GEOGRAFIE EN PLANOLOGIE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Radboud universiteit Nijmegen

UNIVERSITEIT UTRECHT

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVINGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

DATUM:

OVERVEEN

21/4/2013

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Madelon k.m. Post

PRIVÉ ADRES: Roerstraat 62h
1078 LR Amsterdam

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Sociale geografie en Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Radboud Universiteit Nijmegen, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Amsterdam

DATUM: 21-04-2013

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. G. B. B.', written over a faint, illegible stamp or text.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Chantal Gorissen

PRIVÉ ADRES:

Dr. Nolenslaan 702

6136 GS Sittard

IS ALS ~~BEKROONDIGDE~~ / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Cluster Sociale Geografie & Planologie

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen

Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Utrecht*

DATUM: *11-2-2013*

HANDTEKENING:

